

GORSKI

popotnik

Revija planinskega društva Integral
Leto XXXVI, avgust 2016

št.

2

Vsem prijateljem Planine pri Jezeru sporočamo žalostno vest, da nas je po hudi in kratki bolezni za vedno zapustil naš prijatelj Franci Sodja, ki je preko 30 let oskrboval našo kočo in nam vedno priskočil na pomoč, kadar smo ga potrebovali. Vsi, ki smo sodelovali z njim, smo ponosni, da smo bili prijatelji in sodelavci. Franci Sodja je za svoje delo pri oskrbi naše koče in dobro sodelovanje prejel tudi najvišje priznanje našega društva, plaketo planinskega društva.

UVODNIK	4
»NOMEN EST OMEN« – IME JE ZNAMENJE	4
KAM GREMO	5
VRBANOVE ŠPICE (2408 m) in RJAVINA (2532 m), 13. – 14. 8. 2016	5
40. POHOD NA TRIGLAV – 1. SKUPINA – Z USKOVNICE, 19.–21. 8. 2016	5
40. POHOD NA TRIGLAV – 2. SKUPINA – ČEZ VIŠEVNIK, MALI IN VELIKI DRAŠKI VRH, 19.–21. 8. 2016 ..	6
40. POHOD NA TRIGLAV – 3. SKUPINA – BREZ VRHA, 19.–21. 8. 2016	6
PRIREDITEV OB 40. POHODU NA TRIGLAV	6
MALA MARTULJSKA PONCA (2501 m), 27. 8. 2016	7
SÄULECK Avstrija (3085 m), 2. – 3. 9. 2016	7
BISTRIŠKA ŠPICA, 3. 9. 2016	8
TURSKA GORA (2251 m), 10. 9. 2016	9
BIVAK I V VELIKI DNINI (2180 m), 17. 9. 2016	9
PRISOJNIK (2547 m), 24. 9. 2016	9
KROFIČKA 1. 10. 2016	9
BEGUNŠČICA, 11. 10. 2016	10
30. POHOD OD LITIJE DO ČATEŽA, 12. 11. 2016	11
KOSTANJEVA NEDELJA (SPD TRST) 13. 11. 2016	11
LAŠČEK (1071 m), 10. 12. 2016	11
PREDNOVOLETNO SREČANJE ČLANOV PD LPP PR´MEHAČK, 18. 12. 2016	12
NOČNI POHOD NA POLHOGRAJSKO GRMADO, 13. 1. 2017	12
GORA OLJKA, 14. 1. 2017	12
STOL (2236), 11. 2. 2017	13
STROKOVNI ČLANKI	14
POMEN OSVETLITVE PRI FOTOGRAFIRANJU – UPORABA HISTOGRAMA ¹	14
KAKO VARNEJE V GORE – NASVETI ZA VARNEJŠE OBISKOVANJE GORSKEGA SVETA ...	15
NOVA DAVČNA BLAGAJNA IN INTERNET NA PLANINI PRI JEZERU	21
MLADINSKI KOTIČEK	23
PREDSTAVITEV PLANINSKE OPREME pred odhodom na PLANINO PRI JEZERU ...	23
PLANINA PRI JEZERU – 1. IZMENA PLANINSKEGA TABORA, 30. 5. – 3. 6. 2016 ..	23
PLANINSKI TABOR DVEH SKUPIN »PIKAPOLONIC« NA PLANINI PRI	
JEZERU – 2. IZMENA, 6. –10. 6. 2016	25
BELA PIKA, RDEČE KOLO, PA TE PRIPELJE VARNO NA GORO! – 3. IZMENA, 13.–17. 6. 2016 ..	27
LIMBARSKA GORA	28
IZLET NA LIMBARSKO GORO	29
ZIMSKI IZLET NA KORENO, 25. 2. 2016	30
PIKAPOLONICE - IZLET V ARBORETUM	30
ŠPICA IN KAMNIŠKI GRAD	31
KJE SMO BILI	32
SREČANJE S POBRATENIM DRUŠTVOM PD INTEGRAL	32
21. PUFIJEV POHOD	33
V OGLARSKO DEŽELO, 20. april 2016	33
IZ OBETAVNEGA JUTRA V PRELEP DAN	34
ZANIMIVOSTI	36
V BEŽNIH TRENUTKIH PREMIŠLJEVANJA.....	36
PLANINSKI MUZEJ V STARI FUŽINI – BILO JE NEKOČ V FUŽINSKIH PLANINAH ...	37
PROJEKTOR NA PLANINI PRI JEZERU	38
ZAMENJAVA AKUMULATORJEV NA PLANINI PRI JEZERU	38

GORSKI

Popotnik

Leto XXXVI/številka 2, avgust 2016

ISSN 2232-397X.

Natisnili smo: 300 izvodov

Izdaja:

PLANINSKO DRUŠTVO
LPP,

Celovška cesta 160,
1000 Ljubljana,

Tel.: 01 58 22 751,

gsm: 031 259 156

e-mail: pdintegral@siol.net,

url: www.pdintegral.si

Nina Miklič, e-mail:

nina.miklic@lpp.si

Uradne ure, vsak četrtek od 9. do 11.

in od 16:30 do 18:30 ure

Zanj:

TOMO RUSIMOVICH, predsednik

Prispevke pošiljati na:

silva.papez@lpp.si

Odgovorni urednik:

TOMO RUSIMOVICH

Uredniški odbor:

TOMO RUSIMOVICH

BOJANA BURNIK

ENES HALILOVIC

Tehnično uredništvo:

SILVA PAPEŽ

SLAVKO KRUŠNIK

GREGOR GERČAR

Jezikovni pregled:

SILVA PAPEŽ

SLAVKO KRUŠNIK

Zunanji sodelavec:

TISKARSKI ŠKRAT

Oblikovanje in prelom:

DAVID ABRAM

Grafična priprava za tisk in tisk:

PARTNER GRAF D.O.O.

Fotografija na naslovnici:

Nov društveni prapor smo
predstavili na srečanju slovenskih
planincev na Golteh.

Foto: Zvonko Vidau

»NOMEN EST OMEN« – IME JE ZNAMENJE

TOMO RUSIMVIČ

Ali smo zadovoljni s svojim imenom? Saj veste, ime zaznamuje. Včasih se nam zdi, da določeni osebi prav pristaja njeno ime in si je nikakor ne predstavljamo z drugim imenom. Ime je znamenje ali ime te zaznamuje! Pregovor v naslovu uvodnika NOMEN EST OMEN je latinskega izvora, prvi ga je napisal Plavt (254–184 pr. Kr.) v komediji Perzijec. V igri namreč nameravata dva sužnja preslepiti nekega bogatega upravnika in mu prodati sužnjo (ime ji je Lukris – dobiček), z besedami: »Nomen atque omen quantivis iam est preti« (Ime in njegov pomen sta vredna vsake cene).

Enako je tudi z imeni društev ali podjetij: ime jih zaznamuje. Ime našega planinskega društva INTEGRAL je zaznamovalo našo pripadnost, ko je še obstajal veliki SOZD INTEGRAL, ki je razpadel pred mnogimi leti. Danes nosi ime INTEGRAL le še nekaj avtobusnih podjetij (Kočevje, Cerknica, Zagorje, Brežice, Tržič) in do nedavnega naše planinsko društvo. Ko sem se dogovarjal, da bi naše planinsko društvo skupaj s podjetjem LPP v okviru akcije »Ljubljana zelena prestolnica Evrope« v septembru organiziralo štiri izlete in pri tem uporabilo primestne linije LPP za promocijo javnega prevoza pri rekreativnem izletništvu, me je mlada uslužbenka LPP-ja vprašala »S katerega filma ste pa vi?« in v trenutku sem doumel, da povezavo med PD Integral in LPP poznamo samo tisti, ki smo to zgodovino spreminjanja imen od Viatorja, Sap-Viatorja do Integrala doživeli, mladi pa o tem ne vedo ničesar. Pred sedemindvajsetimi leti se je LPP izločil iz SOZD INTEGRAL in začel svojo samostojno pot, mi pa smo ostali sami s svojim imenom, ker smo leta 1981 na upravnem odboru sprejeli sklep, da se naslednjih 10 let ne bomo več preimenovali. Od takrat je minilo že 35 let.

S preimenovanjem našega društva v Planinsko društvo LPP smo se na neki način zopet povezali z matičnim podjetjem, iz katerega smo leta 1974 nastali. Pridružili smo se družini društev LPP: Kolesarsko društvo LPP, Pevsko kulturno društvo LPP in Planinsko društvo LPP.

VRBANOVE ŠPICE (2408 M) IN RJAVINA (2532 M), 13. – 14. 8. 2016

ADROVIČ RAŠO, KRAGELJ STANE

Izhodišče: dolina Kot (950 m)

Čas hoje: 6 – 7 ur

Zahtevnost: zelo zahtevna označena pot

Višinska razlika: 1580 m (za Vrbanove Špice)

Prevoz: kombi in osebni avtomobili

Priporočena oprema: komplet za samovarovanje in čelada

V soboto, 13. 8. 2016, ob 6. uri se bomo dobili na Celovški 160 in se odpeljali do doline Kot, od koder bomo peš nadaljevali čez Vrbanove špice do Staničeve koč, kjer bomo prespali. Predvideni čas hoje je 6 – 7 ur.

Naslednji dan, 14. 8. 2016, bomo od doma Valentina Staniča (2332 m) nadaljevali vzpon na vrh Rjavine (2532 m). Nazaj se bomo vrnili po markirani poti v dolino Kot. Predvideni čas hoje je 7 – 8 ur. Čas hoje za oba dneva: 14 – 15 ur.

Vzpon na Vrbanove špice

Na vrhu Rjavine

JUBILEJNI 40. POHOD NA TRIGLAV

POHOD NA TRIGLAV – 1. SKUPINA – Z USKOVNICE, 19.–21. 8. 2016

TOMO RUSIMOVICH, STANE KRAGELJ

Letos, ko se bomo podali na 40. pohod našega planinskega društva na Triglav, sem si za izhodišče izbral Uskovnico (1154 m). Ne vem, če smo v zgodovini naših pohodov na Triglav že kdaj izbrali to izhodišče, gotovo pa ne v zadnjih dvajsetih letih. Na Uskovnici se bomo od kapelice podali proti Planini Tosc, pot nas bo vodila pod ostenjem Ablance do planine Tosc, nad njo pa se bomo priključili triglavski transversali, ki vodi od Tosca do Vodnikovega doma (1817 m). Po postanku se bomo preko Konjskega prevala (2020 m) povzpeli na Planiko (2401 m). Če bo vreme ugodno, se bomo čez škrbino odpravili na Triglav (2864 m) in se preko Malega Triglava vrnili nazaj v koč. V primeru neugodnega vremena pa bomo vrh osvojili v soboto zjutraj in se z njega spustili na Triglavske pode in nato proti Tržaški koči na Doliču. Po počitku se bomo podali proti Hribaricam in v primeru ugodnega vremena zavili na Mišeljki greben, po katerem bomo dosegli Mišelj vrh (2350 m), očaka nad Velim poljem. Z Mišelj vrha se bomo spustili na Planino pod Mišelj vrhom, od tu pa gor in dol preko Mišeljskega in Lazovškega prevala, Planine v Lazu vse do naše Planine pri Jezeru. V primeru slabega vremena bomo z Doliča nadaljevali čez prelaz Hribarice in nato po ustaljeni poti za Zelnarico do Planine pri Jezeru.

Mišelj vrh, v ozadju levo Kanjavec in desno Šmarjetna glava

40. POHOD NA TRIGLAV– 2. SKUPINA – ČEZ VIŠEVNIK, MALI IN VELIKI DRAŠKI VRH, 19.–21. 8. 2016

JANEZ MEDVED IN ANDREJ POČERVINA

Izhodišče: Rudno polje

Čas hoje: 9h + 9h + 3h

Zahtevnost: zelo zahtevna označena pot

Oprema: standardna gorniška oprema + čelada, plezalni pas, komplet za samovarovanje

1. dan

Rudno polje –Viševnik – Mali Draški vrh – Veliki Draški vrh – Planika

2. dan

Planika – čez Škrbino – Triglav – Planika – čez Hribarice – Debeli vrh – Lazovski preval –Pl.v Lazu – Koča na Planini pri Jezeru.

3. dan

Koča na Planini pri Jezeru – Stara Fužina

Začetek naše poti bo tokrat na Rudnem polju in bomo najprej osvojili Viševnik, na katerega vodi razmeroma nezahtevna pot, razen proti samemu vrhu. Z Viševnika se bomo spustili do Srenjskega prevala. Ta pot je ponekod nekoliko izpostavljena. S Srenjskega prevala nadaljujemo pot proti Malemu Draškemu vrhu, na katerega vodi nekoliko bolj zahtevna pot. Vrnili se bomo nazaj po isti poti do Srenjskega prevala in nadaljevali pot do Studorskega prevala in se nato povzpeli na Veliki Draški vrh. Vrnemo se nazaj na Studorski preval in pot nadaljujemo proti Vodnikovi koči in naprej do Planike, kjer bomo prenočevali. Naslednji dan nas čaka vzpon na Triglav čez Škrbino, ki predstavlja zelo zahtevno pot. Vračamo se po isti poti do Planike in se nato usmerimo proti Doliču. Od tam dalje nadaljujemo pot proti Hribaricam in nato zavijemo pred Vršaki proti Debelemu vrhu, na katerega se tudi povzpemo. Spustimo se do Lazovskega prevala in mimo Planine v Lazu nadaljujemo pot do koče na Planini pri Jezeru. Tretji dan nas čaka še spust v dolino.

40. POHOD NA TRIGLAV– 3. SKUPINA – BREZ VRHA, 19.–21. 8. 2016

TROPE TONE, BERGANT FRANC-BREGI

PETEK:

Stara Fužina – po dolini Mostnice – koča v Vojah – Krstenica – Planina v Lazu – Planina pri Jezeru, kjer

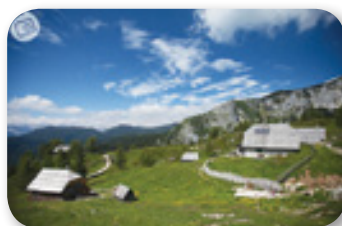
prenočimo. Pot je lahka, hoje bo za 6 ur (prikaz v slikah).

Dolina Mostnice

Koča Voje

Planina Krstenica

Planina Laz

Koča na Planini pri Jezeru

Alpska ivanščica

SOBOTA:

Planina pri Jezeru – Tičarica – Sedmera jezera – Planina pri Jezeru (lahka – zahtevna Tičarica)

Hoje bo približno 7 ur.

Velika Tičarica

Sedmera jezera

NEDELJA

Skupni program pohodnikov in odhod v dolino.

PRIREDITEV OB 40. POHODU NA TRIGLAV ORGANIZACIJSKI ODBOR

Letos se bodo naši planinci v spremstvu vodnikov podali na jubilejni 40. pohod na Triglav. V teh štiridesetih letih so naši vodniki na slovenskega očaka varno pripeljali veliko množico planincev. Če bi jih vsako leto peljali 50, bi bila ta številka okroglih dva

tisoč, pa je verjetno malo manjša, čeprav še vedno impresivna. Nekajkrat se je zgodilo, da zaradi slabega vremena ali dežja nismo osvojili vrha, kar pomeni, da so vodniki presodili, da vzpon na vrh ne bi bil varen in smo šli mimo vrha naprej. Zgodilo se je tudi, da nas je na grebenu »pošlatala« strela, vendar smo jo k sreči odnesli le z nekaj opeklinami zaradi elektrike, ki je preko jeklenice preskočila na pohodnike. Še veliko zgodb je nastalo v teh 40 pohodih, tako na poti kot tudi pri naši koči na Planini pri Jezeru. Zato smo sklenili, da ob zaključku 40. pohoda naredimo manjšo slovesnost in se spomnimo vseh, ki so v teh 40 letih vodili naš tradicionalni pohod na Triglav, tistih, ki so na koči poskrbeli za sprejem utrujenih planincev, in tistih, ki so skuhali mnogo dobrega golaža, bograča ali pasulja. Skratka vseh, ki so pripomogli, da so bili naši pohodi na Triglav varni in prijetni.

Vse, ki ste aktivno sodelovali pri organizaciji 40 pohodov na Triglav (vodnike, člane Gospodarskega odseka itd.) vabimo, da v nedeljo, 21. 8. 2016, pridete na našo kočo na Planini pri Jezeru in se udeležite družabnega srečanja. Prosimo, da svojo udeležbo prijavite v naši društveni pisarni, saj bomo v primeru večjega števila udeležencev organizirali avtobusni prevoz do Stare Fužine in po potrebi tudi traktorski prevoz na kočo. Za hrano in pijačo bo poskrbljeno. Prisrčno vabljeni!

MALA MARTULJŠKA PONCA (2501 m), 27. 8. 2016

ANDREJ POČERVINA, JANEZ MEDVED

Kdaj, kje: sobota 27.8. 2016 ob 6:30 uri pred sedežem društva na Celovski cesti 160 v Ljubljani (pred LPP-jem)

Kako: kombi ali osebna vozila

Predviden čas hoje: 8 – 9 h

Zahtevnost: zahtevno brezpotje

Prijave in rok: Društvena pisarna ali Nina Miklič tel.: 031/259-156 do četrтка 25. 8. 2016

Informacije: Andrej Počervina, 051 300 334

Opis poti: Pot bomo začeli na zgornjem parkirišču sankaske proge v bližini koč pri Ingu. Pot je zahtevna, primerna le za tiste, ki so dobro kondicijsko pripravljeni in nimajo težav s plezanjem I. težavnostne stopnje.

http://www.hribi.net/izlet/gozd_martuljek_mala_martuljska_ponca_/1/1382/3581

Oprema: standardna pohodniška oprema, plezalni pas, čelada, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika, potrjena članska izkaznica

SÄULECK AVSTRIJA (3085 m), 2. – 3. 9. 2016 **RAŠO ADROVIČ IN STANE KRAGELJ**

Säuleck je nad 3.000 metrov visoka gora v skupini

Säuleck (3085 m)

Ankogla v narodnem parku Visoke Ture. Z lahkoto bi jo prezrli, če ne bi bila uvrščena med Vrhove prijateljstva treh dežel. In to ne po naključju, saj so Avstrijci dobro vedeli, da je ta gora zanimiva za ljubitelje gora, kar smo prav gotovo tudi mi, člani Planinskega društva LPP. Že iz doline nas vabi od daleč viden piramidasti vrh. Dostop nanj ni zahteven, zato ta vrh velja za »damski tritisočak«. To poimenovanje gore s strani domačinov izhaja še iz časov, ko so bili visoki vrhovi dostopni le moškim. Danes so se stvari bistveno spremenile in nas ženske v marsičem že prekašajo. Pa jim sploh nisem »fouš«. Pa vendar se ta lepoteč brani obiskovalcev. Če je le kje kak oblak ali dež v Visokih Turah, je to prav gotovo nad Säuleckom, v bližini jezer in ledenikov. Morali bomo imeti srečo, da nam bo vzpon uspel že v prvo!

Naša pot nas bo najprej vodila skozi karavanški predor in mimo Spittala do alpskega mesteca Mallnitz. Tik pred železniško postajo pred vhodom v predor pod Visokimi Turami se odcepi ozka asfaltirana cesta v smeri planine Dösner Alm. Po njej se bomo zapeljali do našega izhodišča, parkirišča na višini 1448 m.

Prvi dan se bomo povzpeli do koč Arthur von Schmid na višini 2272 m, ki se nahaja ob ledeniškem jezeru Dösner. Koča je dobila ime po akademiku ekonomije, ki je zapustil vse svoje premoženje graškemu planinskemu društvu z nalogo, da na tem mestu zgradi planinsko postojanko. Koča je bila dograjena leta 1910 in je kljub posodobitvam ohranila čar starih, lesenih koč, ki delujejo obiskovalcem zelo domače. Odprta je od začetka junija do konca septembra in nudi neverjetno udobje za to nadmorsko višino. Cene za prenočišče, hrano in pijačo so podobne kot pri nas. Prvi dan bo 3 ure hoje.

Drugi dan sledi vzpon po visokogorskem svetu, polnem granitnih plošč na vrh, na katerem stojita križ in vpisna skrinjica (to bo priložnost za vpis v dnevnik Vrhovi prijateljstva). Zadnji del vzpona zahteva bolj previdno hojo, saj pot poteka po grebenu, ki je prekrit z granitnimi ploščami. Razgled na sosednje vrhove je tak, kot se za tritisočaka spodobi. Če bodo vremenske razmere primerne, si bomo privoščili na vrhu zaslužen počitek, nato pa bo sledil sestop na izhodišče. Drugi dan bo za 7 ur hoje.

Celotna tura poteka po označeni, tehnično nezahtevni poti, ki pa zahteva dobro fizično pripravljenost, zato bi označil turo za zahtevno.

Vsi zainteresirani kandidati se, prosim, prijavite v društveni pisarni do 15. avgusta, tako da bo možno še pravočasno rezervirati prenočišče.

Oprema naj bo primerna za visokogorje!

BISTRIŠKA ŠPICA, 3. 9. 2016

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Bistriška špica ali Feistritzspitze (2114 m) je drugi najvišji in lepo oblikovan vrh v Peci. Četudi Peca ni najvišja gora severne verige Karavank – za Obirjem zaostaja borih 15 m – je vendar najmogočnejša kopa, ki spada med največje in najvišje Karavanške masive sploh. Najvišji vrh je Kordeževa glava (2125 m) in se dviguje na vzhodnem koncu masiva, preko pa poteka državna meja. Drugi najvišji vrh je na skrajnem zahodnem koncu dvigajoča se Bistriška špica, 2114 m, tretja in edino še pomembna vzpetina

v širokem planotastem grebenu pa je sredi med njima Končnikov vrh, 2110 m. Peca je znana po bogatem rastlinju z redkimi vrstami. Bistriška špica je v celoti na avstrijskem ozemlju.

Pogled z vrha na Savinjske Alpe

Iz Ljubljane se bomo ob 6.30 uri odpeljali proti Jezerskemu in se spustili v Avstrijo ter v bližini Železne Kaple zavili v dolino Lepena ter na Planini Luža – Luschalm (1250 m) pričeli s hojo. Pot nas bo sprva vodila po gozdu in se v mnogih zavojih dvignila na planino Zgornja Luža (1573 m) z lovsko kočjo in studencem. Nato se bomo vzpenjali čez mejne pašnike in se kmalu dvignili nad gozdno mejo. Skozi rušje, ki pokriva zgornji del gore, in mimo prepadov bomo po dobrih treh urah dosegli vrh. Ko bomo stopili na s travo porasel vrh, se nam bo odprl širen razgled po Savinjskih Alpah, Štajerski in Koroški tja do Visokih Tur. Povratek bo po isti poti.

Septembra je bilo na vrhu že kar mrzlo

Na Bistriško špico vodi z avstrijske strani mnogo označenih poti

Skupne hoje bo 6 – 7 ur, napravili bomo malo manj kot 900 m višinske razlike. V Ljubljano se bomo vrnili v večernih urah.

Oprema: dobri planinski čevlji, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti mrazu, vetru in morebitnemu dežju ter hrana in pijača, saj ob poti ni nobene oskrbovane postojanke.

TURSKA GORA (2251 m), 10. 9. 2016

ADROVIČ RAŠO

Dobili se bomo v soboto, 10. 9. 2016, ob 6. uri na Celovški cesti 160 ter se odpeljali s kombijem proti Kamniški Bistrici do Žagane peči, kjer bomo parkirali kombi.

S parkirišča se bomo podali peš po nemarkirani poti proti Žmavčarjem do bivka pod Skuto, od koder bomo nadaljevali pot do Turske gore. Z vrha se bomo spustili čez Kotličke do Kamniškega sedla, kjer se bomo okrepčali in nadaljevali spust v dolino.

Tura je zelo zahtevna. Hoje ca 9 – 10 ur.

BIVAK I V VELIKI DNINI (2180 M), 17. 9. 2016

ANDREJ POČERVINA, JANEZ MEDVED

Kdaj, kje: sobota, 17. 9. 2016 ob 6.00 uri pred sedežem društva na Celovški cesti 160 v Ljubljani (pred LPP-jem)

Kako: kombi ali osebna vozila

Predviden čas hoje: 5 – 6 h

Zahtevnost: zahtevno brezpotje

Prijave in rok: Društvena pisarna ali Nina Miklič tel.: 031/259-156 do četrтка 15. 9. 2016

Informacije: Andrej Počervina, 051 300 334

Oprema: standardna pohodniška oprema, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika, potrjena članska izkaznica

Opis poti: <http://www.pzs.si/koce.php?pid=55>

PRISOJNIK (2547 m), 24. 9. 2016

STANISLAV KRAGELJ, RAŠO ADROVIČ

Kdaj, kje: 24. 9. 2016, ob 5.00 h, pred sedežem društva LPP na Celovški cesti 160 v Ljubljani

Izhodišče: Koča na Gozdu (1226 m)

Zahtevnost: zelo zahtevna označena pot

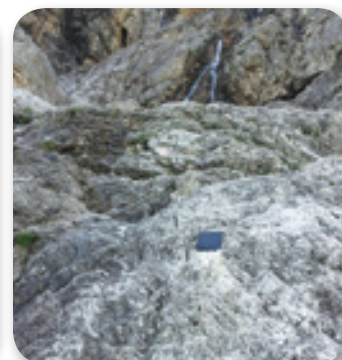
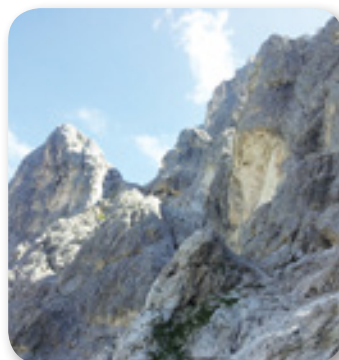
Čas hoje: 10 h

Način prevoza: kombi in osebni avtomobili

Priporočena oprema: cepin, pohodne palice, čelada, plezalni pas, samovarovalni komplet, udobni gorniški čevlji, oblačila, primerna vremenu in letnemu času, zaščita za sonce/dež/veter, malica in pijača iz nahrbtnika, članska izkaznica

Kratek opis: s parkirišča pri Koči na Gozdu se usmerimo čez suho strugo Pišnice proti steni. V steni gremo mimo slapu in nato preko snežišča pod Hudičevem stebrom. Naprej po plezalni poti na Hudičev stebber in z njega po zavarovanem razu na polico. Nadaljujemo po odprtem pečevju na vrh Prisojnika.

Povratak na Vršič po južni poti.

KROFIČKA 1. 10. 2016

TOMO RUSIMOVIČ, RAŠO ADROVIČ

Izhodišče: Na Razpotju (770 m)

Cilj: Krofička (2083 m)

Višinska razlika: 1313 m

Zahtevnost: zahtevna označena pot

Oprema: planinska, čelada, pohodne palice

Čas hoje: 3 h 40 min

Opis poti: Zapeljali se bomo preko Luč v Logarsko dolino do penziona Na Razpotju, kjer bomo parkirali vozila. S parkirišča se bomo usmerili na gozdno cesto v smeri Klemenče jame. Pot, ki se kmalu začne vzpenjati in nas pripelje na strma pobočja, kjer s pomočjo jeklenice prečimo rahlo izpostavljeno grapo. Pot, ki se še naprej vzpenja, nas kmalu pripelje do mesta, kjer nam stena zapre pot. Pred seboj zagledamo jamo in nad njo markacijo, ki nas usmeri v jamo. Ko stopimo v jamo, vidimo, da ne gre za jamo, ampak za lepo narejen predor, po katerem nadaljujemo. V predoru nam je v pomoč jeklenica, ki pa jo bolj potrebujemo pri sestopu, kot pri vzponu. Na drugi strani po široki poti v rahlem vzponu prečimo izpostavljeno polico. Pot naprej gre v gozd in se še naprej vzpenja po strmih pobočjih, ki so v mokrem nevarna za zdrs. Kmalu prispemo do mesta, kjer se nam priključi pot od Doma planincev. Nadaljujemo rahlo navzgor po široki poti, ki nas kmalu pripelje iz gozda. Sledi le še krajši vzpon po travnatem pobočju do kočice na Klemenči jami.

Od kočice nadaljujemo levo v smeri Krofičke in Strelovca po poti, ki gre v gozd in nas po 10 minutah zmerne vzpona pripelje do macesna, katerega obseg na višini 130 cm znaša 464 cm, premer pa 147 cm. Pri macesnu markirana pot zavije levo in le malo naprej preči jaso, ki je v poletnem času polna cvetja. Naprej se po gozdu vzpenjamo po lepo nadelani poti, ki nas po eni uri hoje od kočice pripelje na naslednje razpotje. Nadaljujemo naravnost v smeri Krofičke (levo Strelovec) po poti, ki se počasi obrača nekoliko bolj desno. Pot nato počasi preide iz gozda na z grmičevjem porasla pobočja, ki pa postajajo iz metra v meter bolj strma. Ko na poti izginjajo še zadnji macesni, pridemo do tehnično bolj zahtevnih mest. Dobro zavarovana pot, ki nas sprva vodi čez kratke lesene stopnice, za katerimi se s pomočjo jeklenice povzpemo po gruščnatem pobočju, nas kmalu pripelje do grape, ki je izpostavljena padajočemu kamenju (čelada). Po grapi se strmo vzpemo s pomočjo jeklenice, nato pa zavijemo levo in

pot nadaljujemo po rahlo izpostavljeni polički, ki nas hitro pripelje do zadnjega strmega dela poti. Naprej se s pomočjo klinov v nekaj minutah povzpemo na vrh Krofičke.

Časi: Na Razpotju – Klemenča jama 1:10, Klemenča jama – Krofička 2:30.

Krofička

BEGUNŠČICA, 11. 10. 2016

BERGANT FRANC-BERGI, REDNAK HERMAN

Odhod iz Ljubljane ob 7.00 uri

Izhodišče: Dom v Dragi

Cilj: Roblekov dom na Begunjščici (1657 m)

Čas hoje: 2 h 30 min

Zahtevnost: lahka pot

Prevoz: kombi

Roblekov dom

30. POHOD OD LITIJE DO ČATEŽA, 12. 11. 2016 BERGANT FRANC-BERGI, TROPE TONE

Odhod iz Ljubljane ob 6.30 uri

Prevoz: kombi

Čatež pri Trebnjem

KOSTANJEVA NEDELJA (SPD TRST) 13. 11. 2016

TOMO RUSIMVIČ, HERMAN REDNAK

»Ku vsaku lejtju« bi rekli naši prijatelji iz SPD Trst, najprej malo pohoda po kraški gmajni, ogled kake naravne ali zgodovinske znamenitosti, nato pa veselo druženje ob dobri jedači in pijači s kostanjem za povrh. Iztok Mlakar pravi v pesmi Od Franca Frančeškina god: »E, soj cajt so bli ljudje, res, bolj ljepi an bolj debjeli, ka so radi kej popili, kej pojeli an so se radi med sabo imjeli, ka človk če slabo je, zna dobit slabo kri an tak človk je slabe volje an se stršno rad jezi...«

LAŠČEK (1071 M), 10. 12. 2016 MARINKA KOŽELJ STEPIC

Lašček je najvišji vrh Banjške planote, ki se razprostira med Soško dolino na zahodu in Čepovanskim dolom na vzhodu. Podali se bomo na krožno pot, ki vodi večinoma po gozdu, vrh pa je poraščen s travo. Z vrha Laščka je lep razgled na Krnsko pogorje in Spodnje Bohinjske gore. Ob poti bomo spoznavali značilen kraški svet, poln skal in vrtač. Žal bomo spoznavali tudi usodo Banjške planote, ki postaja iz dneva v dan manj naseljena. To dokazujejo mnoge nenaseljene in tudi že razpadajoče domačije. Samotne kmetije in zaselki so raztreseni daleč naokrog, tako da je baje od enega konca do drugega kar tri ure hoda.

Pogled na Krn in Batognico

Iz Ljubljane se bomo ob 7.00 uri odpeljali na Goriško, dalje do Čepovana in do kraja Lokovec. Tu bomo pričeli s hojo.

Čeprav je bilo oktobra, nas je na vrhu že pozdravil prvi sneg, ki so ga topli sončni žarki hitro topili

Za celotno krožno pot bomo potrebovali 3 – 4 ure, napravili pa bomo le dobrih 200 m višinske razlike. V Ljubljano se bomo vrnili v poznih popoldanskih urah.

Oprema: pohodniški čevlji, pohodniške palice, športna oblačila, nekaj proti mrazu, vetru in morebitnemu dežju ter hrano in pijačo, saj ob poti ni nobene možnosti prehranjevanja.

PREDNOVOLETNO SREČANJE ČLANOV PD LPP PR´MEHAČK, 18. 12. 2016

TOMO RUSIMOVIC, HERMAN REDNAK

Tudi za ta izlet in druženje bi lahko rekli: tako kot vsako leto. Vsako leto isto, pa vendar vsako leto malo drugače, kot je navadno v veselem decembru! Naš prijatelj Slavko Krušnik pravi, če samo en ne ve, se splača povedat! Podali se bomo na pohod po Mačkovem grabnu do Gont, nato pa se bomo preko Polhograjske Grmade spustili do kmečkega turizma Pr´Mehačk.

Po kmečki pojedini nas bo obdaroval Božiček, ki pa nima svojega fonda za darila, zato mora vsak udeleženec prinesiti s seboj darilo v vrednosti 5 – 10 €. Darila bo Božiček nato razdelil na podlagi žrebanja. Sledi izmenjava vtisov o letošnjih planinskih dogodivščinah in upam, da se bomo tudi malo zavrteli ob zvokih harmonike in si zaželeli vesele praznike ter srečno in zdravo novo leto.

NOČNI POHOD NA POLHOGRAJSKO GRMADO, 13. 1. 2017

BERGANT FRANC-BERGI, TROPE TONE

Odhod iz Ljubljane ob 18.00 uri

Prevoz: kombi

Gorovje: Polhograjsko hribovje

Višina: 898 m

Oprema: za zimske razmere, dereze in svetilka

Polhograjska Grmada – vrh

GORA OLJKA, 14. 1. 2017

MARINKA KOŽELJ STEPIC

Gora Oljka ne slovi le po veliki cerkvi Sv. Križa, temveč tudi po lepem razgledu. Prijatelj je pred leti v jasnem vremenu preštel vse sakralne objekte, cerkve, cerkvice in kapelice, ki so se videle z vrha. Naštel jih je 62. Gora se prvič omenja v 13. stoletju, sredi 17. stoletja je na vrhu že stal križ Odrešenika sveta, od leta 1753 pa lesena kapela. V letih 1754 - 1757 so postavili veliko cerkev Sv. Križa. Cerkev je zidana v baročnem slogu. Kar 21 m široko pročelje z obeh strani zaključujeta dva mogočna zvonika. Teren je nudil možnost, da so pod cerkvijo zgradili še podzemno svetišče. Tudi nadaljnja zgodovina cerkve je zelo zanimiva.

Iz Ljubljane se bomo ob 8.00 uri odpeljali proti Savinjski dolini. V Šmartnem ob Paki bomo pričeli s hojo, sprva po ravnem, nato pa bomo stopili na gozdno stezo, ki nas bo po uri in pol hoje pripeljala na Goro Oljko. Povratek bo po isti ali drugi poti, odvisno od snežnih razmer. V Ljubljano se bomo vrnili v popoldanskih urah.

Priporočam naslednjo opremo: planinsko obutev, pohodniške palice, športna oblačila in nekaj proti vetru in morebitnemu hladu. Malice tokrat ne bomo nosili s seboj, saj stoji tik pod cerkvijo planinski dom. Tu bomo dobili kaj dobrega za pod zob.

Cerkev na vrhu Gore

STOL (2236), 11. 2. 2017

JANEZ MEDVED IN ANDREJ POČERVINA

Izhodišče: Poljana (620 m)

Višinska razlika: 1616 m

Čas hoje: 9 h

Zahtevnost: delno zahtevna označena pot

Oprema: standardna gorniška oprema + čelada, cepin in dereze in zimska oblačila

Dostop do izhodišča: Iz Ljubljane se zapeljemo proti Jesenicam in zapeljemo na izvozu Lesce z avtoceste, nato sledimo poti za Žirovnico in proti Završnici, kjer parkiramo.

Opis poti: S parkirišča se usmerimo proti Valvasorjevemu domu pod Stolom in Potoški planini. Markacije in oznake za Valvasorjev dom nas usmerijo na markirano pešpot, ki se zložno spusti do bližnjega potoka Rečica. Preko brvi prečimo omenjeni potok, nato pa prispemo na večji travnik, preko katerega se zložno vzpnemo rahlo proti levi. Na drugi strani travnika gre pot v gozd in preide na razmeroma strm kolovoz, po katerem se vzpnemo do neizrazitega sedelca med vrhovoma Sivo rebro in Smolnik.

Od tu le še kratek čas nadaljujemo po kolovozu, nato pa nas oznake usmerijo na pešpot, ki se prečno vzpne čez kratko podrto pobočje. Lepo vzdrževana pot nato zavije v levo ter se naprej vzpenja čez občasno bolj strma pobočja vrha Smolnik. Ves čas precej široka pot nas višje pripelje do gozdne ceste, katero pa le prečimo. Nadaljujemo desno po slabše označeni poti, ki ima višje tudi nekaj nemarkiranih bližnjic. Tej poti, ki je v zgornjem delu zaradi številnih stezic tudi orientacijsko nekoliko težja, pa sledimo vse do Valvasorjevega doma pod Stolom.

Od Valvasorjevega doma se usmerimo desno na peš pot v smeri Stola. Tej poti sledimo ves čas do razpotja na Žirovniški planini. Tu nadaljujemo levo in sledimo markacijam do razpotja, kjer nadaljujemo rahlo desno po razmeroma strmi poti, ki kmalu preide na greben Malega Stola. Tej vse bolj razgledni poti, ki nas višje vodi mimo spominskega obeležja, sledimo vse do Prešernove kočice na Stolu.

Od kočice nadaljujemo rahlo desno, kjer se mimo znamenja v nekaj korakih povzpemo na vrh Malega Stola. Sledi kratek spust in pot nas pripelje na sedelce med obema Stoloma, kjer je tudi označeno razpotje. Nadaljujemo v smeri Stola (desno Celovška kočica in Zelenica) po prečni poti, ki nas po 10 minutah nadaljnje hoje pripelje na najvišji vrh Karavank.

POMEN OSVETLITVE PRI FOTOGRAFIRANJU – UPORABA HISTOGRAMA¹

OTON NAGLOST, ČLANEK IZ PLANINSKEGA VESTNIKA, APRIL 2015

V tej rubriki se bomo posvetili tehniki fotografiranja in uporabi današnje generacije digitalnih fotoaparátov, z željo, da se naučimo pravilnega zajema fotografije in z razpoložljivo fotografsko opremo naredimo najboljše posnetek v danih razmerah.

Vsak, ki fotografira v hribih ali ob drugih priložnostih, si verjetno želi, da bi bili njegovi digitalni posnetki čim boljši. Pri tem moram ne samo predlagati, ampak predvsem poudariti, da je nujno spoznati foto aparat pred odhodom na izlet ali daljši dopust. Poznavanje in obvladovanje fotokamere v vseh razsežnostih nam omogoča, da izkoristimo dane možnosti za dober posnetek. Moj namen ni predstavljati posameznih modelov fotoaparátov, ampak obravnavati splošna pravila pri fotografiranju.

V tej številki Planinskega vestnika bom predstavil smernice za pravilno osvetlitev. Osvetlitev – dobra luč je vsebina, za katero menim, da je med pomembnejšimi pri nastajanju fotografije. Prav osvetlitev lahko s sodobnimi pripomočki oz. opremo, ki jo ima danes že skoraj vsaka digitalna kamera, takoj preverimo s histogramom¹. Ta nam v obliki grafikona veliko pove in pomaga pri nastavitvi pravilne oz. boljše osvetlitve v danih, ne nujno optimalnih pogojih, če ga znamo uporabljati. Po mojih izkušnjah je nepogrešljiv pri pravilnem zajemu fotografije. Nekateri se tolažijo, da lahko manjkajoče podatke nadoknadimo s poznejšo obdelavo fotografije, a to ne drži v celoti. Histogram je sestavljen iz slikovnih pik. Na levi strani grafikona so črni toni, ki prehajajo preko sivih do belih tonov na skrajni desni strani histograma. Na tej vodoravni osi so zajeti vsi odtenki. Navpična os grafikona predstavlja število točk, ki so zabeležene na posnetku. Tako lahko na histogramu vidimo, da imajo temne fotografije v grafičnem prikazu na histogramu na levi strani temne odtenke, na desni strani pa svetle odtenke. Kdor se navadi na tak pogled posnetka, si zagotovi najboljši zajem trenutne osvetlitve zelenega posnetka. Pri tem moramo biti pozorni na vrednosti gostote/jakosti navpične osi pri temnih delih skrajno levo in svetlih delih skrajno desno. Meje vrednosti gostote ne smejo biti visoke. Iz takega prikaza na histogramu je razvidno, kakšna je osvetljenost celotne fotografije. Visoka vrednost stolpcev skrajno levo in skrajno

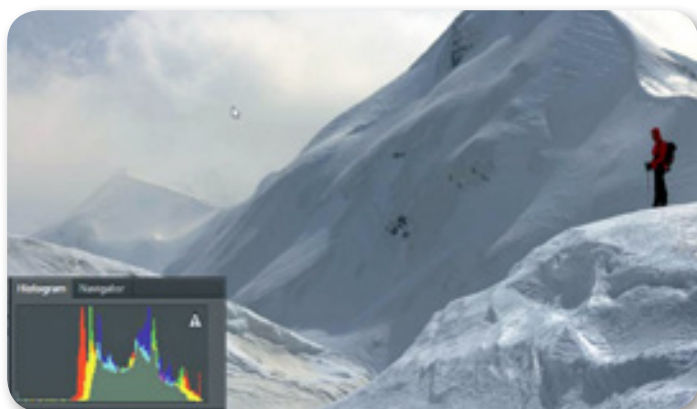
desno (ko sta stolpca potegnjena do vrha) pomeni, da ni detajlov v črnih odtenkih, ampak je globoka črnina, iz katere težko izluščimo detajle s poznejšo obdelavo posnetka. Enako velja za stolpec na desni strani, ki prikazuje svetle odtenke: če je potegnjena do vrha skrajno desno, pomeni, da v svetlih delih slike ne bo detajlov in jih ne bo moč povrniti. Fotografi temu pravimo prežgana slika, ki pogosto nastane pri zelo neugodnih pogojih za fotografiranje, na primer pri velikih kontrastih ob sončnem vremenu. Bolje je, da je slika temnejša, kot da je prežgana, saj je določene detajle iz temnih tonov vendarle mogoče pridobiti nazaj pri obdelavi fotografije, pri presvetljenem posnetku pa detajlov ni več možno ponovno prikazati.

Zato nam je grafični prikaz na histogramu v pomoč, ker nam na terenu prikaže kakovost osvetlitve fotografije. Če je na desni strani stolpec ali več stolpcev dvignjenih v višino, je treba ponoviti posnetek, seveda z drugačno osvetlitvijo in po potrebi z drugačnim zajemom posnetka. Po presoji moramo včasih spremeniti ali čas ali zaslonko in ponovno preveriti kakovost osvetlitve celotnega posnetka. Če se kader in svetlobni pogoji ne razlikujejo bistveno od prejšnjih, ni treba stalno spremljati vrednosti na histogramu; poškiliti nanj v spreminjajočih se pogojih pa tudi ni težko.

*Prikaz histograma in ostalih podatkov, ki so pomembni za pravilno oceno zajetega motiva, na fotokameri
Foto: Oton Naglost*

Histogram¹: histo [gr. histostikivo]: grafično prikazana primerjava velikosti ali strukture stanja, pojava s strnjenimi stolpci.

Na tem svetlem posnetku je zabeležen tudi histogram, da se vidi, kako pravilno zajeti fotografijo. Na levi strani histograma ni skoraj nič stolpcev, kar pomeni, da fotografija ne vsebuje temnih tonov. Prisotni so razni odtenki sivih tonov, vse do belih. Slednjih je tudi zelo malo. Tak je pravilno osvetljen motiv.
Foto: Oton Naglost

Ta posnetek vsebuje zelo veliko temnih odtenkov in prav nič svetlih. S tem želimo izpostaviti tisti del slike, ki nas privlači ali pa je zanimiv za fotografiranje. Pri tem moramo žrtvovati detajle v temnih delih slike.
Foto: Oton Naglost

KAKO VARNEJE V GORE – NASVETI ZA VARNEJŠE OBISKOVANJE GORSKEGA SVETA

OBJAVIL: MATEJ OGOREVC, URL <http://www.pzs.si/novice.php?pid=10204>

Prav hitro in z velikim veseljem se bližata poletje in čas dopustov, ko se bomo odpravili vsak na svoj konec, eni na potovanja, drugi na morje, tretji bodo namenili

čas ureditvi doma in vrtnarjenju, četrti bodo odšli na počitnice ob reko in po različnih krajih s kolesi ... Nekateri pa se boste odpravili v planine, gore, ki vas in nas s svojo lepoto vabijo, tja pa se odpravimo le primerno pripravljeni in pravilno opremljeni. Lahko se odpravite na krajši dnevni izlet, na daljši pohod ali pa na večdnevno turo – od planinske kočice do planinske kočice.

Obiskovalcem gora, ki niso veščerji gibanja v planinah in nimajo dovolj lastnih izkušenj, priporočamo, da se **vkjučijo v planinska društva (PD) in se z njimi pod vodstvom vodnika PZS** v organiziranih skupinah odpravijo v gore. Radi se tudi posvetujte z vodniki PZS, jih povprašajte za nasvet, povejte jim svoje izkušnje pri hoji v gore. Vodnik PZS vam bo znal svetovati tudi pri izbiri vodenega pohoda s planinskim društvom.

Priporočamo **pridobitev znanja** o gibanju v gorah oz. obnovitev tega. Znanje dobite v planinskih društvih in njihovih planinskih šolah.

Vsem obiskovalcem gora svetujemo:

Obiskovalci gora, pred turo (ne samo dan ali dva prej, temveč več dni prej) spremljajte vremensko napoved za gore, kamor se odpravljate, upoštevajte podatke in vsa opozorila o razmerah v gorah. Izberite poti, primerne svojim psihofizičnim sposobnostim, na turi pa se prilagodite najšibkejšemu udeležencu. S seboj imejte primerno planinsko opremo in se jo pred tem tudi naučite uporabljati. Preverite odprtost planinskih koč (te se že odpirajo) ter ne uporabljajte planinskih poti, ki jih je za uporabo zaprlo planinsko društvo, skrbnik planinske poti. Odpravite se na pot dovolj zgodaj ter o svojih poteh in načrtih obvestite domače.

Uporabnike planinskih poti pozivamo, naj pred odhodom na pot - v gore, hribe - preverijo **stanje posamezne planinske poti na** <http://stanje-poti.pzs.si/> in da podatke o morebitnih opaženih poškodbah na planinskih poteh sporočajo na e-naslov: poskodbe.poti@pzs.si, ki je odprt prav za te namene.

Pred turo se vprašajmo:

- Kako dobro sem pripravljen (psihično in fizično)? Je izbrana pot primerna zame?
- Kakšna je vremenska napoved? Slabo vreme in vidljivost lahko podaljšata čas hoje tudi do desetkrat. Imam oblačila, ki me bodo zaščitila pred močnim vetrom, mrazom in padavinami? Ali je na poti kočica, bivač, zavetišče, kamor se bom lahko umaknil?
- Kakšna je izbrana pot? V katero smer bom hodil (sever, jug, vzhod, zahod)? Pripravite si načrt poti. Pot razdelite na manjše odseke, predvidite počitke in

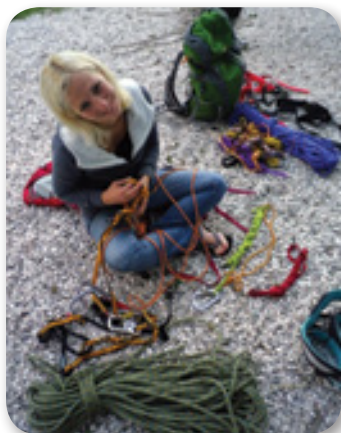

približen čas hoje. Ustvarite si sliko poti in jo prehodite v mislih.

- Imam v nahrbtniku vse potrebne stvari za današnjo turo?
- Kako daleč je in koliko časa bom potreboval za celotno pot? Na vrhu smo šele na polovici poti – naš cilj je varna vrnitev v dolino in domov.
- Kako strm je teren? Ali ga bom moral prehoditi v ključih, za kar bom potreboval več časa (je pa manj utrudljivo)?
- Kakšen je teren? Ali so na poti balvani, melišča? Ali je na poti rušje, ki me bo upočasnilo, ali ga bom lahko obšel?
- Ali so na poti značilnosti, ki jih bom moral premagati: krnice, hudourniki, strmi skoki? Ali jih lahko obidem?
- S katerimi nevarnostmi se na poti lahko srečam: prepadi, s travo poraščen svet, padajoče kamenje?
- Kako hoditi?
- Kakšno hitrost hoje ubrati? So z vami otroci?
- Predvidevajte in si ustrezno načrtujte vaš izlet, pohod.
- Izberite turo, ki je primerna vaši fizični in psihični pripravljenosti in pri tem upoštevajte svoje zdravje in zdravje udeležencev ture. Še posebej pozorni bodite v primeru, da imate kakršne koli kronične bolezni, alergije ali pa ste srčni bolnik.

Obveščanje:

- O vsaki turi obvestite partnerja, prijatelja ali znanca. Obvestilo naj vsebuje podatke o načrtovani poti, morebitne rezervne cilje in okviren čas vrnitve.
- Priporočljivo je, da na vidnem mestu v avtu pustite listek s podatki o načrtovani turi.

Katero opremo potrebujem? Kakšna je pot, kaj me na njej čaka? Pomembna vprašanja za vsakega gornika.

Foto: Matej Ogorevc

- Vpisujte se v vpisne knjige na kočah in vrhovih, ki bodo v veliko pomoč gorskim reševalcem v primeru poizvedovanja.

Uporaba mobilnega telefona:

Mobilni telefon je danes dostopen vsakomur. Zavedati se moramo, da gre za občutljivo elektronsko napravo, katere delovanje je v veliki meri odvisno od številnih dejavnikov, ki v dolinskem življenju niti niso opazni. Zaradi večje oddaljenosti postaj je v večini primerov signal šibek, posledično telefon išče najboljši signal in s tem izgublja energijo bistveno hitreje kot v dolini. Delovanje telefona je odvisno od akumulatorske baterije, katere čas delovanja se v gorah skrajša zaradi nizkih temperatur.

- Pred turo napolnite baterijo telefona in po možnosti s seboj vzemite rezervno. Po nepotrebnem ne trošimo baterije mobilnega telefona.
- Telefon naj bo med turo ugasnjen, spravljen v vodoneprepustni vrečki in na toplem.
- Energijo dodatno varčujete, če med uporabo izklopite prenos podatkov.
- Telefon naj bo med turo ves čas izklopljen. Uporabite ga lahko tudi, če ne poznate PIN-kode, saj je klic na 112 (in 113) mogoč tudi brez vpisa PIN-kode.
- Če ne morete poklicati, poskusite na številko 112 poslati kratko sporočilo.
- V imeniku telefona imejte spravljeni dve številki oseb v obliki npr. »ICE1 Janez Novak« in »ICE2 Špela Marelja«. Številka bo v pomoč reševalcem, da lahko o nesreči obvestijo svojce in pomeni »In Case Of Emergency« (v primeru nesreče).

Kako pa na turi?

- Začnite počasi, da se ogrejete in pripravite telo za več ur hoje. Izberite t. i. »pogovorno« hitrost hoje.
- Po kratkem počitku za slačenje (po približno 15 minutah hoje) poskušajte hoditi vsaj eno uro pred prvim počitkom. Med vsakim korakom iztegnite zadnjo nogo do konca in pri prenosu sprostite mišice. Uskladite dihanje s koraki.
- Hitrost hoje prilagodite najšibkejšemu udeležencu.
- Izbirajte varna mesta za počitek, kjer ni nevarnosti zdrsa, padajočega kamenja, snežnih plazov in niso neposredno na soncu.
- Zaščitite se pred sončnim sevanjem s kremo primerne faktorja, pokrivalom, kakovostnimi sončnimi očali ...

- Na planinskih poteh, ki so izpostavljena možnosti padajočega kamenja ali trka z glavo v skalo, si obvezno nadenite čelado. Čelado uporabljajte tudi pri vzponih in sestopih na poteh, ki so speljane po meliščih.
- Na zahtevnih in zelo zahtevnih poteh uporabljajte samovarovanje s pomočjo plezalnega pasu in samovarovalnega sestava.
- Če zaradi nepredvidene ovire na poti (strgana jeklenica, podor, snežišče) ture ni mogoče varno nadaljevati, se pravočasno obrnite. Gora vas bo počakala.
- Uživate zadostne količine tekočine in hrane. Pijte večkrat in v majhnih količinah. Hrano kupite v planinskih kočah, saj se boste s tem izognili težkemu nahrbtniku. Med turo pa uživajte energijske ploščice ali sveže/suho sadje.
- Med hojo vam ne sme biti prevroče. Uporabljajte aktivno perilo in oblačila iz sodobnih materialov, ki se prilegajo telesu, saj se boste s tem izognili tudi možnosti, da se kam zapnete in povečate tveganje za padec. Izogibajte se bombažu, ki je hladen in slabo odvaja znoj.
- **Uživanje alkohola in tobaka odsvetujemo!**
- V primeru nenadnega poslabšanja vremena si čim prej poiščite zavetje v planinski koči, bivaku ... Če to ni mogoče, sestopite z izpostavljenih grebenov. Ture ne nadaljujte.
- Skupina ostane skupaj do konca ture.

Dobra priprava je bistvena za prijetno in varno izvedbo izleta ali ture.

Dobra priprava je bistvena za prijetno in varno izvedbo izleta ali ture. Foto: Matej Ogorevc

Ukrepi ob nesreči:

- Ohranimo prisebnost in ostanimo mirni. S tem pomirimo tudi ostale udeležence.
 - Ocenimo situacijo in zaščitimo SEBE in PONESREČENCA pred neposrednimi nevarnostmi.
 - Nudimo prvo pomoč v okviru svojega znanja in sposobnosti.
 - Ob nesreči pokličemo center za obveščanje na številko 112 in navedemo naslednje podatke:
 - o **KDO** kliče,
 - o **KAJ** in **KJE** se je zgodilo,
 - o **KDAJ** se je zgodilo,
 - o **KOLIKO** je ponesrečencev in **KAKŠNE** so poškodbe,
 - o **KAKŠNE** so okoliščine na kraju nesreče (pomembno v primeru helikopterskega reševanja),
 - o **KAKŠNO** pomoč potrebujete.
 - Na pomoč lahko pokličete s pomočjo mobilnega telefona ali UKV radijske postaje, ki se nahajajo v planinskih kočah.
- Obvezna oprema, ki mora biti v nahrbtniku vsakega planinca ne glede na vrsto ture:**
- alu-folija ali velika črna vreča in bivak vreča,
 - osebni komplet prve pomoči,
 - čelna svetilka in rezervne baterije,
 - mobilni telefon s polno baterijo,
 - beležka in NAVADNI svinčnik,
 - sveča in vžigalica v za vodo neprepustni vrečki,
 - železna rezerva (hrana, ki ima visoko energijsko vrednost in dolg rok obstojnosti, je lahka in ima majhen volumen).

Ne bo odveč opozoriti, da imejmo s seboj tudi toplo oblačilo ter kapo in rokavice, v gorskem svetu se vreme namreč zelo hitro spremeni, zelo nizke temperature in sneg poleti v gorah niso nič nenavadnega.

Pazite na težo nahrbtnika in se poslužujte modernih tkanin, ki imajo majhen volumen in težo. S tem bo tura tudi prijetnejša. Prav tako ne pretiravajte z velikostjo nahrbnika. Za enodnevne izlete zadostuje nahrbtnik velikosti do 35 litrov. Zavedajmo se, da večji kot je volumen nahrbnika, več stvari bomo vzeli s sabo in težje bomo nosili in hodili.

Na kaj je treba posebej paziti pri izbiri planinske obutve in planinskih oblačil?

Lep slovenski pregovor pravi: »Ko čevelj škorenj rata, ne pozna ne sestre ne brata.«

Marsikdaj sem slišal kakšnega starejšega planinca, da si je po tridesetih letih končno kupil dobre »gojzarje«. Kolikokrat se vam je že zgodilo, da ste turo končali s stisnjenimi ustnicami in krvavimi žulji?

O primernem čevlju za planinarjenje je zato težko govoriti, saj moramo vedeti, kje in kdaj ga bomo uporabljali, kdo ga kupuje, koliko kilometrov imajo »noge za sabo« itd. Na splošno velja, da morajo biti planinski čevlji visoki, s čimer ščitimo gležnje pred mehanskimi poškodbami in zvini, saj nam nudijo dodatno oporo. Imeti morajo narebren podplat iz kakovostne gume (včasih je bil pojem dobrega podplata Vibram, danes so na trgu tudi drugi enako kakovostni proizvajalci), ki mora biti tog, da se pri obremenitvi ne zvije, s čimer je korak varnejši in zanesljivejši.

Pri nakupu čevljev moramo biti pazljivi na naslednje:

- Vsak čevelj služi svojemu namenu, zato moramo vedeti, kje bomo čevlje uporabljali, saj ni vseeno, ali bodo za v visokogorje ali pa za običajen izlet v naravo.
- Čevlje preizkusimo proti koncu dneva, ko so noge utrujene in zatečene, saj se bo z njimi enako ali pa še slabše dogajalo na turi.
- Preizkušajmo jih s podobnimi nogavicami, ki jih bomo pozneje uporabljali na turi.
- Ne kupujmo prevelikih čevljev in ne premajhnih. Čevlji morajo enakomerno prijeti nogo spredaj in s strani, petni del pa se mora lepo prilegati nogi. Pri nakupu čevljev razrahljamo in nogo potisnemo vanj do konca (tako da se s konicami prstov dotikamo sprednjega notranjega dela). Če je med nogo in petnim delom za palec zraka, so čevlji primerno veliki.
- Vedno preizkusimo oba čevlja, saj pri 70 % ljudi dolžina stopala niha za pol do ene številke.
- Čevlje zamenjajmo vsaj na vsaka tri leta, ker guma čez čas izgubi prožnost in postane trda in nevarna za zdrs.

Nogavice:

Pravilna izbira nogavic je ključnega pomena za udobje in dobro počutje med hojo, kar se še posebej odraža pri čevljih z vgrajenimi vodoneprepustnimi membranami. Časi bombažnih in volnenih nogavic so minili, ravno tako dveh, treh ali celo več plasti nogavic. Številni proizvajalci obutve priporočajo uporabo kakovostnih sintetičnih nogavic. Razlika v ceni je sicer velika, je pa dober občutek in vzrok za en nasmeh več po koncu

ture.

Vzdrževanje:

- Mokro obutev sušimo ob zmerni toploti, saj v nasprotnem primeru tvegamo, da se odlepi podplat. Temperatura naj ne bi presegala 40 °C. Sušenje v bližini ognja ni priporočljivo, še posebej se moramo temu izogibati pri obutvi iz goreteksa ali drugih tekstilnih membran.
- Suho obutev skrtajmo z mehko krtačo.
- Glede na vrsto materiala jo premažemo ali prebrizgamo z ustreznim impregnacijskim sredstvom, ki materialu daje prožnost.
- Pri impregnaciji se strogo držimo navodil proizvajalca.

Kdaj in kako uporabljati pohodne palice?

Uporabo pohodniških palic bom svetoval vsakomur, čeprav jih sam (še) ne uporabljam. Z njihovo pomočjo je korak lahko varnejši, poleg tega pa se ob pravilni rabi bistveno razbremenijo kolena, še posebej ob pravilni nošnji težkega nahrbtnika. Ne bi jih svetoval otrokom, ki še rastejo in morajo zgraditi svojo osnovno motoriko, saj uporaba palic do neke mere ruši ravnotežje. Otrokom bi odsvetoval tudi nošnjo težkega nahrbtnika.

Koliko pijače in hrane je na enodnevni izlet smiselno vzeti s seboj?

Raje kot s seboj nositi velike količine pijače in hrane, se pred turo pozanimajte, ali je na poti odprta planinska koča, kjer se lahko okrepčate. En liter tekočine pomeni dodaten kilogram v nahrbtniku. Seveda je tudi pomembno, ali smo na izletu z otroki, in temu primerno moramo prilagoditi količino tekočine in malice. Za enodnevno turo v letnem času bo zadostovala litrska steklenica, ki jo po potrebi na turi dolijemo. Izogibajmo se sladkanim/umetnim pijačam in s sabo vzemimo čaj, v katerega na en liter dodamo žlico sladkorja in žličko soli.

Kako se zavarujemo pred soncem, vetrom in dežjem?

Oči zavarujemo s kakovostnimi sončnimi očali, kožo pa s kremo z zaščitnim faktorjem. Sam se sicer slednjega izogibam in veliko raje kože ne izpostavljam soncu in jo zavarujem z oblačili, ki imajo zaščitni faktor. Glavo pokrijemo s kapo ali klobukom. Pred vetrom in dežjem pa se zaščitimo s kakovostnimi oblačili, ki poleg tega, da so vodoodbojna, ne zadržujejo vlage ali potu.

Kdaj moramo vzeti s sabo tudi čelado, samovarovalni komplet, plezalni pas, dereze, cepin ...?

S čelado, ki je zelo priporočljiva in zaželena oprema, si zaščitimo glavo v primeru padajočega kamenja,

trkov z glavo v skalo pri vzpenjanju in pri sestopu, še posebej, kjer je pot speljana v vpadnici stene oz. melišč. Na vseh naših usposabljanjih ljudi učimo o smiselnosti uporabe čelade, saj je lahko že majhen kamenček usoden. Še posebej je treba poskrbeti za otroke in pri tem odsvetujemo uporabo kolesarskih čelad, katerih karakteristike ne ustrezajo varnostnim standardom za uporabo v gorah. Za marsikoga je nakup čelade dodaten strošek, ampak je strošek, ki lahko v določenih trenutkih reši naše življenje.

Cepin in dereze so marsikdaj obvezen del tehnične opreme tudi poleti. Foto Matej Ogorevc

Pri nakupu čelade moramo biti pozorni na naslednje:

- čelada mora imeti oznako UIAA in CE, kar lahko razberemo z nalepke in sta oznaki za ustrezne teste in s tem garancijo za kakovost izdelka,
- naj bo čim lažja in naj ne bi presegala 340 gramov,
- poskusimo jo s tanjšo kapo in najbolje je izbrati

čelado z nastavljivim delom za obseg glave, ki nam omogoča prilagajanje glede na potrebe,

- čelada naj ima že vgrajene nosilce za čelno svetilko.

Samovarovalni komplet in ostalo tehnično opremo vzamemo s sabo po potrebi in glede na karakteristiko ture. V primeru neznanja nam noben od omenjenih pripomočkov ne bo veliko koristil. Veliko raje se v tem primeru odločite za spremstvo vodnika, ki bo poskrbel za vašo varnost.

Kaj mora biti v osebni prvi pomoči? Na vsaki turi moramo imeti s seboj vsaj toliko opreme, da lahko pomagamo sebi ali bližnjemu. V torbici prve pomoči naj bo vedno material, ki ima še veljaven rok uporabe (povoji, ki so spremenili barvo z bele na zeleno, niso več uporabni). Redno dopolnjujmo in obnavljajmo porabljeni sanitetni material in zdravila.

Planinska zveza Slovenije je v sodelovanju s Tosamo sestavila **osnovni osebni komplet prve pomoči za planince**. Priporočamo ga vsakemu obiskovalcu naših gora kot del obvezne opreme. Modra torbica na zadrgo in z možnostjo pripenjanja na pas ali nahrbtnik s pomočjo ježka ima natisnjen logotip Planinske zveze Slovenije in vsebuje:

- prvi sterilni povoj TIP I (1 kos),
- zloženec - kompresja iz gaze 5 x 5 cm, sterilna (4 kosi),
- vpojna gaza 0,4 m², sterilna (2 kosa),
- povoj Vivaplast 8 cm x 4 m (1 kos),
- obliži Vivaplast Universal (10 kosov),
- obliži Vivaplast Cool care - obliži (5 kosov),
- Micropore lepilni trak, 2,5 cm x 9,1 m (1 kos),
- trikotna ruta 100 x 100 x 140 cm (1 kos),
- varnostna sponka (3 kosi),
- razkužilni robček (2 kosa),
- seznam vsebine (1 kos).

Koristni napotki za varnejše obiskovanje gorskega sveta v 12 točkah (povzela Zdenka Mihelič):

1. Planinski pohod, turo skrbno načrtujte. Izberite si jo primerno vaši fizični in psihični pripravljenosti ter pri tem upoštevajte svoje zdravje in zdravje vaših najbližjih/prijateljev, ki bodo z vami odšli na turo. Med boleznijo ali takoj po njej so lahko gorniški naporji za vas škodljivi.
2. Poučite se o vremenu, podnebju, poteh in potrebni opremi, preden greste na turo. **Preverite odprtost**

planinskih koč, stanje planinskih poti, vremensko napoved (spremljajte jo že nekaj dni pred odhodom). Na pot se odpravite dovolj zgodaj. Obvestite bližnje o svojem pohodu ter se vpisujte v vpisne knjige v planinskih kočah in na vrhovih.

3. Prve pol ure hodite počasi, da se telo počasi ogreje. Hitrost hoje prilagodite najšibkejšemu v skupini, še posebej, če so to otroci.
4. Ob turah jejte hranljivo mešanico lahko prebavljive hrane (sestavljene ogljikove hidrate, npr. polnozrnat piškoti itd).
5. Pijte kar se da pogosto, vendar nikakor ne alkoholnih pijač; kakor tudi ne pijač z mehurčki. Vsako uro, če se le da, se malo ustavite, malo počijte in pijte. Jejte manj, pijte pa precej, čeprav niste lačni ali žejni.
6. Če začutite znake utrujenosti ali izčrpanosti, se ustavite za daljši počitek. Če ste izčrpani, se po počitku in premisleku morda odločite za sestop s spremstvom. Če ste zelo izčrpani, pomislite, ali ni morda prišlo do višinske bolezni, pregretja ali podhladitve. Med počitkom ne jejte le čistega grozdnega sladkorja, ampak tudi bolj sestavljeno lahko prebavljivo hrano.
7. Otroci in starejše osebe pa tudi tisti s kroničnimi boleznimi se lahko ukvarjajo s planinstvom, le da morajo biti ob tem previdni. Če mislite, da je kakšen napor za vas prevelik, se prej posvetujte z zdravnikom.
8. Ko gremo v hribe z otroki, gremo mi z njimi, ne oni z nami - torej prilagodimo tako izbiro pohoda, vrha, načina hoje, ustavljanja ... otrokom.
9. Pri turah v visoke gore se **ne vzpenjajte prehitro**. Pri nadmorskih višinah nad 2500 do 3000 metrov ne povečujte višine prenočevanja za več kot 300 metrov na dan. Če je mogoče, ne spite na najvišji točki dnevnega vzpona.
10. Tudi v najmanjšem nahrbtniku je dovolj prostora za **osnovno opremo**: ne pozabite sončnih očal, rokavic, kape, alu-folije ali velike črne vreče in bivak vreče, nekaj rezervne (tudi tople) obleke, vžigalic, sveče, zavitka prve pomoči, beležke in navadnega svinčnika, naglavne svetilke ter železne rezerve (hrane, ki ima visoko energijsko vrednost in dolg rok obstojnosti, je lahka in ima majhen volumen).
11. Mobilni telefon - pred odhodom napolnite baterijo, po možnosti vzemite s seboj tudi rezervno baterijo. Med turo naj bo telefon ugasnjen, spravljen v za vodo neprepustni vrečki in na toplem.

12. Planinska zveza Slovenije priporoča vsem obiskovalcem gora, da za prenočevanje v planinskih kočah uporabljajo svojo, s seboj **prineseno posteljnino**.

Smo vas prestrašili? Ne, želimo le, da bodo vaši obiski gora polni doživetij in da se boste radi vračali v svet Zlatoroga, Divjih žena, Vilinov in Bergmandlca. Planinstvo je poceni rekreacija, ki dobro vpliva na srčno-žilni sistem in s tem na osnovno počutje, blaži posledice stresa in ljudem na obraze »riše« veselje.

*Odpravimo se na vrh, a naš cilj naj bo dolina!
Foto: Matej Ogorevc*

Za kratek pregled vsega in kot opomnik vam lahko služi 10 priporočil Združenja planinskih organizacij alpskega loka (CAA):

Varno pohodništvo in planinarjenje. Kot dejavnosti na prostem sta pohodništvo in planinarjenje odličen način za izboljšanje kondicije, spoznavanje ljudi in zabavo.

Naslednja priporočila so planinska združenja pripravila z namenom, da bo dejavnost izvajana kar se da varno in prijetno.

1. Nabiranje kondicije

Pohodništvo in planinarjenje sta vzdržljivostna športa, ki obremenita srce in pospešita prekrvavitev, zato morate biti pohodniki in planinci zdravi in morate znati realno oceniti svoje sposobnosti. Nikar ne hitite, za hojo izberite tak tempo, da nihče v skupini ne omaga.

2. Skrbno načrtovanje

Zemljevidi, vodniki, internet in poznavalci vas lahko poučijo o dolžini, višinski razliki, težavnosti ture in o trenutnih razmerah. Ture vedno izberite glede na sposobnosti skupine. Posebej bodite pozorni na vremensko napoved, saj veter, dež in mraz povečajo nevarnost nezgod.

3. Popolna oprema

Svojo opremo ustrezno prilagodite načrtovanemu pohodu, vaš nahrbtnik pa naj ne bo pretežak. Vedno imejte v nahrbtniku zaščito pred dežjem, mrazom in soncem, prav tako imejte s seboj tudi komplet za prvo pomoč in mobilni telefon (številka za klic v sili v Evropi: 112). Pri orientaciji si pomagajte z zemljevidi in GPS-om.

4. Primerna obutev

Dobri pohodniški oziroma planinski čevlji ščitijo stopalo in ublažijo obremenitev nanj ter izboljšajo oprijem pri stopanju. Pri izbiri obutve se prepričajte, da se čevlji odlično prilegajo, imajo podplat z dobrim oprijemom, so vodoodporni in lahki.

5. Zanesljiv korak je ključnega pomena

Padci zaradi zdrsa ali spotikanja so najpogostejši vzroki nezgod. Upoštevajte, da prehter tempo hoje ali utrujenost zelo vplivata na gotovost vašega koraka in na vašo zbranost. Prav tako pazite na padajoče kamenje, s previdno hojo pa se boste izognili proženju kamenja.

6. Ostanite na označenih poteh

Na neoznačenih poteh obstaja večja nevarnost, da zaidete s poti, poveča se tudi nevarnost padcev in podora kamenja. Izogibajte se bližnjic. Če ugotovite, da ste zašli, se vrnite nazaj na zadnje mesto, kjer se še znajdete. Strma pobočja s starim snegom se pogosto podcenjuje, a so zelo nevarna in nam na njih zlahka zdrsne.

7. Redni odmori

Redni počitki pohodnikom in planincem omogočajo, da si opomorejo ter uživajo v pokrajini in druženju. Redno

jejte in pijte, da ohranite svojo moč in zbranost. Izotonični napitki so idealni za pogasitev žeje, žitne ploščice, suho sadje in piškoti pa potešijo lakoto med hojo.

8. Odgovornost za otroke

Za otroke je zelo pomembno, da krajino odkrivajo na zabaven in raznolik način. Na odsekih poti, kjer obstaja nevarnost padca, naj za vsakega otroka skrbi ena izkušena odrasla oseba. Zelo zahtevni pohodi, kjer je potrebna dolgotrajna koncentracija, niso primerni za otroke.

9. Manjše skupine

Manjše skupine so bolj prilagodljive in članom omogočijo, da si med seboj pomagajo. Vsi v vaši skupini naj bodo seznanjeni s podatki o cilju pohoda in poti v obe smeri. Skupina naj se drži skupaj. Samohodci, pozor: tudi manjša nezgoda lahko zahteva resno reševanje.

10. Spoštovanje narave in okolja

Varujte naravno okolje. Za sabo ne puščajte smeti, ostanite na poti, ne motite divjih ali domačih živali, ne dotikajte se rastlin in spoštujte zavarovana območja. Uporabljajte javni prevoz ali skrbite za čim bolj optimalno izkoriščenost osebnih vozil.

In kot imamo v mislih, da nad 1500 metri ni greha, imejmo tudi v mislih, da **smo na vrhu šele na polovici poti - naš cilj je varno priti domov.**

Vsem želimo srečno pot in varen korak!

Pripravil: Matjaž Šerkezi, strokovni sodelavec PZS in inštruktor GRZS

NOVA DAVČNA BLAGAJNA IN INTERNET NA PLANINI PRI JEZERU TOMO RUSIMOVČ

Davčne blagajne so planinskim društvom povzročile nemalo skrbi in stroškov, tudi nam. V prvi fazi smo si zagotovili tablični računalnik za pobiranje članarine in drugih gotovinskih prejemkov na sedežu društva. O tem smo obširno pisali v prejšnji številki. Pred sezono pa smo morali zagotoviti dostop do interneta na naši koči, ali pa nositi podatke o inkasu v dolino in jih od tam sporočati na FURS. Z gospodarjem sva se odločila, da najprej skušava zagotoviti minimalne možnosti za internet, preko katerega bo komunicirala naša nova davčna blagajna. Na Telekomu sva si sposodila modem s SIM-kartico za dostop do interneta, na Tehničnih pregledih LPP pa strešno anteno; nato sva s to opremo in našim tabličnim računalnikom skušala simulirati delovanje davčne blagajne. Najprej sva z okna v drugem nadstropju kočje skušala najti signal na vzhodu. Signal je bil le 2G, njegova kakovost pa se je

gibala od nič do tri črtice (nestabilen signal). Račun, ki sva ga poslala, se je na Fursu potrjeval skoraj 10 sekund, kar skoraj ni uporabno. Enako sva poskušala tudi z okna proti zahodu in lovila odboj signala od stene (proti Viševniku), tudi tu ni bilo kaj dosti bolje. Malo sva že obupavala, ko sva od proizvajalca anten Iskra Sistemi dobila informacijo, da je signal mogoče stabilizirati in ojačiti z repetitorjem. Medtem smo že kupili novo davčno blagajno, ki je v bistvu računalnik »vse v enem« z zaslonom na dotik (ekran in računalnik sta v enem kosu). Prednost programa »davčna blagajna SimPOS« je v tem, da lahko vse račune in blagajniške zaključke vidimo preko interneta, tudi cenik blagajne lahko urejamo na daljavo. Podoben program je tudi na računalniški tablici na sedežu društva. Skupaj z oskrbnikom smo v novo blagajno vnesli vse artikle in storitve, ki jih prodajamo na koči, in malo potrenirali. V dolini je blagajna uporabljala društveni internetni dostop v naši pisarni in delovala odlično. Dodana vrednost novega programa je tudi, da ima dva tiskalnika, eden za račune je poleg blagajne, drugi pa je v kuhinji in za naročene jedi se izpiše listek kar v kuhinji. Oskrbniku zato odpade ročno pisanje listkov in njihova dostava v kuhinjo.

Dan pred otvoritvijo sezone smo se z vso tehniko odpravili na kočjo in upali, da bo zadeva delovala. Poleg telefonske antene smo na streho montirali še anteno za internet in jo povezali z repetitorjem, ki je oddajal signal v kuhinji. Ta signal je sprejemal modem in ga preko WiFija posredoval računalniku. Po nekaj poskusih smo prodani kos kruha končno potrdili na Fursu in račun je imel oznako, da je davčno potrjen. Nato smo množico kablov spravili v kanale in nazdravili novi pridobitvi, ki nam je naredila kar nekaj sivih las (tistim, ki jih nimamo že od prej).

Pojavil pa se je tudi nepričakovan problem: gostje so na svojih pametnih telefonih videli signal WiFi in se skušali prijaviti v omrežje, ko so prišli do vnosa gesla za internet, so ga zahtevali od oskrbnika, ki jim je moral v vseh jezikih (tudi z rokami) razlagati, da je hitrost interneta neprimerna za »googlanje« in pregledovanje elektronske pošte. Ta problem smo rešili z obvestilom v treh jezikih, ki sporoča, da je WiFi za pametne telefone neuporaben.

Shema rešitve interneta

ID	Tip	Opis	Ime	Cena	Oprema	Licenca	Skupna cena
1	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
2	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
3	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
4	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
5	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
6	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
7	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
8	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
9	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000
10	Avto	Avto 1.600	Avto 1.600	10.000	1.000	1.000	12.000

Pregled prometa kočje preko interneta

Nova blagajna na koči

PREDSTAVITEV PLANINSKE OPREME PRED ODHODOM NA PLANINO PRI JEZERU

V sredo, 4. 5. 2016, smo imeli v vrtcu Andersen, enoti Marjetica, predstavitev planinske opreme. Zbrale smo se kar 4 skupine, ki bomo konec maja in v juniju letovale na Planini pri Jezeru. Vodnik Mitja nam je predstavil obvezno planinsko opremo. Kot prvo smo si zapomnili, da je sladkarija pomembna stvar, ki mora biti v našem planinskem nahrbtniku. Poleg sladkarije pa se v nahrbtniku skriva tudi platenka s pijačo, rezervno oblačilo ter pelerina. Izvedeli smo tudi, kako zelo je pomembna pravilna obutev! Brez dobrih planinskih čevljev namreč ne smemo v gore.

Otroci so si zapomnili...

»S seboj v hribe moramo vzeti sladkarijo, pijačo, pelerino. Pa obleke moramo imeti v vrečki, da se ne zmočijo, če dežuje.« (LINA)

»Pa vodnik nam je povedal, da rabimo čelado, če gremo plezat.« (LOVRO Š.)

»Všeč mi je bilo, da nam je vodnik Mitja povedal, da bomo v hribih tudi plezali.« (DREN)

»Všeč mi je, ko je vodnik Mitja povedal, da moramo na nahrbtniku imeti ob strani žepke za plastično flaško in hrano v posodici.« (LINA)

»Če srečamo medveda, daš ruzak nad glavo in ga gor držiš (LINA), pol pa zarjoveš. (LOVRO Š.) In medved se nas ustraši, ker itak vidi samo črno in misli, da smo tko veliki.« (DREN)

»Na Planini pri Jezeru so podvodni možje. Če bomo bili čisto čisto tiho, nič šepetali, jih bomo videli.« (VLAD)

»Če se ne bomo spomnili, kje je pot za domov, bo za to poskrbel kar naš vodnik. Nič ne rabimo skrbet!« (IVAN)

»V ruzak moramo dati sladkarijo.« (SINTIA)

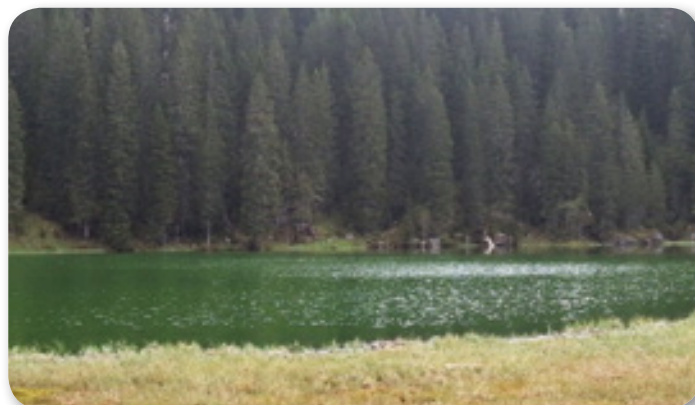

Torej, mi smo pripravljeni na odhod v hribe. Kaj pa vi?

PLANINA PRI JEZERU – 1. IZMENA PLANINSKEGA TABORA, 30. 5. – 3. 6. 2016

vzg. Marija Plavec s pomočjo otrok (METULJČKOV)

Kraj, kjer se vse umiri, kjer nas ptički zjutraj zbudijo in zvoki harmonike že na vse zgodaj zadonijo – to je Planina pri Jezeru. Prav tam je pet dni med 30. 5. in 3. 6. 2016 bivalo 33 otrok iz treh različnih Andersenovih enot vrtca (enota Marjetica, enota Andersen in enota Krtek). Kljub deževnemu in muhastemu vremenu smo doživeli in preživeli veliko stvari. In, kar je najpomembnejše: imeli smo se lepo.

V ponedeljek smo se polni zagona podali na pot. Prvi del poti smo si olajšali in se do planine Blato pripeljali s kombijem, nato pa so nas urne nožice ponesle do našega cilja, do koč na Planini pri Jezeru. Na poti smo preštevali markacije, na nekaterih predelih pa smo opazili še sneg. Malo že utrujeni smo zagledali koč, v njej pa pridne kuharice, ki so se potrudile, da so se naši lačni želodčki napolnili. Spoznali smo tudi prijaznega gospoda. To je bil oskrbnik Ivo, ki je vsakodnevno skrbel za toplo eč, kjer so se naši, včasih mokri, planinski čevlji posušili.

V torek smo strahoma pogledovali v nebo. Nič kaj vzpodbudno ni kazalo. Vseeno pa je naš vodnik Tomo presodil, da bo zdržalo vsaj toliko, da naredimo kratko pot do Dednega polja in nazaj. Popoldne smo se skupaj odločili za en hribovski film. Le kdo ne pozna Kekca in njegovih dogodivščin! Vedno znova ga je lepo pogledati in se mu nasmejati. Tudi otroci so ga vzljubili in ponesel jih je v čudovite sanje.

Tako kot na torkovo jutro so se tudi v sredo otroci zbudili ob zvokih harmonike. Ugotovili smo, da oskrbnik Ivo ne skrbi le za koč, temveč tudi za dobro počutje vseh, ki k njej zaidejo. Že zjutraj so se tako na otroških obrazih pokazali nasmehi in dan je bil takoj lepši. Vodnika Tomo in Bergi sta presodila, da bo kratka tura do koč GRS (koča gorske reševalne službe) ravno pravnja za tisti dan. Preden smo se odpravili na pot, smo nekaj časa namenili spoznavanju planinske in alpinistične opreme. Popoldne smo odšli na kratek pohod, nato pa smo vso naučeno teorijo preizkusili še v praksi. Prav vsi, ki so se namenili ob pomoči varovalnih vrvi preplezati veliko skalo, so to ponosno osvojili.

Že je bil tu četrtek z novim jutrom, ko smo si zadali za cilj pohod na planino Viševnik.

In... osvojili smo jo! Tri dni smo čakali in naposled dočakali! Vreme nam je služilo še celo popoldne, da smo lahko izpeljali kar nekaj zabavnih iger. Kakor je to že v navadi, smo izpeljali krst in vsem otrokom nadeli planinska imena. Zdaj je kar 33 otrok novih ponosnih nosilcev naziva »mladi planinec« s čisto pravim in samo njihovim planinskim imenom.

Kljub slabemu vremenu smo preživeli lep teden, ki je bil poln doživetij. Želja, da se vrnemo nazaj, ostaja. Nekaterim se bo drugo leto izpolnila, ko se bodo v hribe ponovno podali v družbi prijateljev iz vrtca. Druge pa, upamo, to čaka v družbi staršev in novih osnovnošolskih prijateljev.

Planinski pozdrav!

PLANINSKI TABOR DVEH SKUPIN »PIKAPOLONIC« NA PLANINI PRI JEZERU – 2. IZMENA, 6. – 10. 6. 2016

Bernarda Maležič (Nadka)

V drugem junijskem tednu sta doživljali čare bivanja v planinah dve skupini Andersenovega vrtca: prva s petnajstimi otroki iz glavne enote z Alenko in Špelo in druga z devetnajstimi otroki iz enote Marjetica z Nadko in Leo ter študentko Taro. Lepote narave na planinskih poteh sta nam odkrivala planinska vodnika Rašo in Stane, za lajšanje drobnih zdravstvenih tegob, ki jih je bilo, na srečo, zelo malo, pa je poskrbela Marina.

Petek je prehitro prišel. Ni se bilo težko navaditi na izvrstno hrano in vsakodnevno razvajanje naših kuharic, oskrbnika in vodnikov. Zato smo se s težkim srcem poslovili od tega prijetnega druženja, ptičkov, narave, zraka, tišine, koče,... Vse, kar je lepo, se prehitro konča. A konča se zato, da se lahko kaj novega zopet začne. V upanju, da se še kdaj podamo na Planino pri Jezeru, smo se tako odpravili domov. Po poti navzdol se nam je kar dobršen del poti smehljal sonček, zato smo zavili še na planino Vogar, saj smo hoteli doobra izkoristiti še zadnje minutke v čudoviti naravi.

Kljub dežju, ki nas je pozdravil že takoj na prvi poti od planine Blato do koče na Planini pri Jezeru in nas potem s presledki spremljal vse do odhoda v petek, smo se vsi odrasli potrudili, da bi otroci v teh dneh doživeli trenutke, ki bi se jim v srca in spomin zapisali kot izjemno lepi, nepozabni, polni prijetnih doživetij.

Koča nas je sprejela s toploto peči, še bolj pa s toploto prijaznih odnosov oskrbnika Iva in kuharic Mari in Duši. Za vso prijaznost in »razvajanje« smo jim zelo hvaležni.

V torkovem dopoldnevu smo se ob božajočih sončnih žarkih povzpeli na Dedno polje, kjer so otroci prvič doživeli radost sproščene igre v tako pristni naravi in hkrati doživeli vznemirljivo druženje z reševalnimi psi in njihovimi lastniki. Dež, ki je padal popoldne, nas ni več motil, saj nam je po počitku ponudil možnost zaželenih igr s prijatelji v sobah.

Sreda nas je ponovno zvalila na pot. Tisti, ki smo to jo že večkrat prehodili, smo se veselili te poti in vznemirjeno pričakovali trenutek, ko bomo sami ponovno, »novinci« pa prvič doživeli vzdih navdušenja ob pogledu, ki se odpre ob prihodu na Planino v Lazu. Tudi tokrat ga je bilo slišati, pa vendar ne za dolgo, kajti že kmalu smo vsi skupaj umolknili v pričakovanju, da bi ne prepadli svizcev, ki so se pasli v sicer varni razdalji, vendar še dovolj blizu, da smo lahko opazovali njihovo premikanje. Po tem doživetju in malici je planino, obkroženo z mogočnostjo gora in z za enkrat še praznimi stanovi, napolnila vesela igra, polna smeha in otroške razposajenosti. Vso lepoto, ki smo jo vsrkali, nam dež, ki nas je spremljal ob vračanju proti koči, ni mogel odplaviti. Izpod mokrih pelerin se je slišalo veselo čebljanje in vesele pesmi.

Po počitku sta nam Rašo in Stane pripravila predstavitev planinske opreme in napela vrv, ob kateri so otroci »polno opremljeni« preizkusili, kakšna je hoja ob varovanju s pomočjo vponk.

Tudi četrtek je obetal, da nas bo še spremljal z dežjem, vendar se ga nismo ustrašili, zato smo se v pelerinah podali okrog jezera in do lovske koč. Tudi tam se je izpod nadstreška koč slišalo veselo petje mnogih pesmic, med njimi mnogokrat ponovljena naša planinska himna, ki je v teh dneh dobila še malo dodatka besedila. Kljub dežju nismo dolgo vzdržali pod streho. Otroke je pritegnila zelena trava pred koč in jih zvalila v igrivo gibanje teles.

Četrtekovo popoldne nas je zaposlilo s pripravami in izvedbo planinskega izpita in nato krsta s prejetjem planinskega imena. Za večino otrok je bil to čustveno izjemno doživet dogodek. Oddahnili so si, ko je bila preizkušnja uspešno za njimi in bili veseli priznanj ter prejetih majic z motivom koč s Planine pri Jezeru, ki jih bodo spominjale na vse lepo, kar so doživeli v njenem toplu okrilju.

Poleg doživetja lepote v okolici koč, mogočnosti gora v ozadju, igre v neokrnjeni naravi in medsebojnega druženja, bodo prav gotovo otrokom v nepozabnem spominu odzvanjala planinska jutra, začeta veselo zaradi prijaznega obraza oskrbnika lva in poskočnih melodij njegove harmonike. Že ob prvih zvokih raztegnjenega meha so tudi otroci, ki so še bili v posteljah, brez težav skočili pokonci in zaplesali kar v pižamah. Prisrčen pozdrav: »Dobro jutro!« je dopolnil veselo razpoloženje, ki se je naselilo v še malo prej dremave sobe. Tako nasmejani smo začenjali vse dneve.

Tudi petkovega, ko smo se polni prijetnih vtisov

zahvalili kuharicama za dobro hrano ter oskrbniku za dobro oskrbo in veselo bujenje s harmoniko. Kljub vsemu lepemu, kar smo doživljali skupaj, smo se prijetno vznemirjeni veselili skorajšnjega snidenja s svojimi bližnjimi.

Pot, ki nas je vodila do planine Vogar, nam je hitro minila. Nahrbtniki s pripravljeno rezervno obleko in pelerinami so ostali zaprti, saj nam je vreme prizaneslo in zadržalo dež v sicer temnih oblakih, ki so lebdeli nad planino. Poleg malice smo si vzeli čas še za hojo do razgledne točke, ki nam je ponudila čudovit pogled na bohinjsko jezero in zaključno spominsko fotografijo.

Sijoče oči otrok ob obujanju spominov na planinske dneve in izjave staršev o njihovem navdušenju ob prihodu domov nam potrjujejo, da je bilo kljub delu, skrbi in veliki odgovornosti vredno, da smo šli tja gor, v planinski raj in ponudili otrokom pristno doživetje lepote slovenskih gora in medsebojnega druženja v njihovem osrčju. Kar nekaj staršev je svojim otrokom že obljubilo, da bodo šli skupaj pogledat, kje smo preživeli tako navdušujoče dneve. Ponovno pa bomo šli tudi tisti, ki smo tam bili že večkrat... pa se vračamo, ker še vedno znova osupnemo, ko za zadnjim ovinkom zagledamo čudovit prizor koč s slovensko zastavo na Planini pri Jezeru.

Himna Andersenovih planincev z dodatkom:

Smo mladi planinci iz Ljubljane doma,
ko pridemo v gore, vsak nas pozna.

Di hojlarija-rija, hojlarija rom,
di hojlarija-rija-rija rom.

Nahrbtnik na rame in čevlje na noge,
vsi smo veseli, ko gremo v gore.

Ko pridemo v koč, se imamo lepo,
tudi drugi planinci še z nami zapojo.

Rašo in Stane vodniški sta par,
z veseljem odkrivata gorski nam raj.
Ko vstajamo, nam Ivo na harmonko zaigra,
nam z glasbo veselje za novi dan da.
Na Planini pri Jezeru lušno je bit,
čeprav jih dobiš čisto malo po rit.
Morda se s starši povrnemo kdaj,
da videli bodo, kje uživali smo zdaj.

BELA PIKA, RDEČE KOLO, PA TE PRIPELJE VARNO NA GORO! – 3. IZMENA, 13.–17. 6. 2016

Sonja Modlic

Nas pa sta varno pripeljala na planinski tabor vodnika Tone in Andrej. Otroci iz vrtca Lastovica smo bili v tretji izmeni in po številu nas je bilo 22, za prvo pomoč je poskrbela Milenka, da pa smo se tako dobro imeli in zraven dobro jedli, gre zahvala ekipi na naši koči: Dušici, Miri in Ivu. Naredili smo kar nekaj pohodov, in sicer na Dedno polje, Ovčarijo, Viševnik, okrog jezera, do lovske koč in zadnji dan na Vogar. Da pa nam med hojo ne bi bilo dolgčas, smo večkrat oblekli in slekli pelerine. Tako smo spoznali, da se vreme v gorah lahko hitro spremeni. Vodnika sta otroke seznanila tudi z alpinistično in planinsko opremo. Veseli smo bili obiska ge. Vere, ki nam je popestrila dopoldan na taboru s prikazom »reševanja otrok izpod odeje!«

Pri planinskem krstu so otroci pravilno odgovorili na zastavljena vprašanja o gorah, o živalih in zapomnili so si imena rož, ki smo jih lahko opazovali na pohodih: pogačica, alpski zvonček, alpski kosmatinec, orlica, alpska mastnica, encijan, spomladanski svišč, kranjska lilija, visoko stebelna trobentica, spominčica, slečnik.

Z lepimi spomini smo se vrnil domov in kot je dejala deklica: »Hvala, mami, da si me vpisala na tabor!«

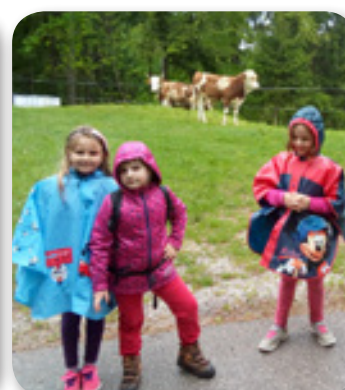
Fototrunki:

LIMBARSKA GORA

Izlet na Limbarsko goro smo zaradi vremena morali enkrat že odpovedati. V torek, 10. maja, pa smo ga končno realizirali. Vreme nam žal tudi ta dan ni bilo najbolj naklonjeno, saj smo od mesta, kjer smo zapustili avtobus, do cilja imeli dež.

Veselega razpoloženja dveh predšolskih skupin pod vodstvom planinskega vodnika Raša in štirih strokovnih delavk (Štefke, Tjaše, Mance in Jasmine) slabo vreme ni moglo zmotiti.

V gostilni na Limbarski gori nas je pričakalo izredno prijazno osebje, ki nam je s kosilom potolažilo lačne želodce.

Na pol poti smo si vzeli čas za malico in uživali na sončku.

Malo fotografiranja in malo igre, potem pa smo si morali nadeti nahrbtnike in se odpraviti proti domu.

IZLET NA LIMBARSKO GORO

Ana Purgar

V petek, 21.4.2016, smo se vzgojiteljice z otroki iz skupine Polžki in Pikapolonice odpravili na spomladanski izlet na Limbarsko goro. Limbarska gora se nahaja severovzhodno od Moravč, na nadmorski višini 773 m. Na vrhu stoji cerkev svetega Valentina, ob njej pa je travnik z razgledom na okoliške vrhove. Na Limbarsko goro in v čudovito naravo nas je popeljal planinski vodnik Mitja. Najprej nas je pot vodila po asfaltirani cesti, nato pa smo – na veliko veselje otrok – pot nadaljevali po gozdu. Med hojo po gozdu smo se sladkali z mladimi bukovimi listki in poslušali prijetno žvrgolenje ptičkov.

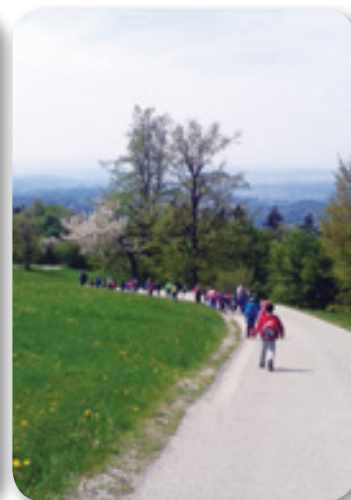
Pot se počasi vzpenja in je ravno prav zahtevna za petletnike.

Po približno dveh urah hoje smo prispeli na vrh. Uživali smo v čudovitem razgledu, se poigrali na travniku in do sitega najedli v prijetnem gostišču

Makaroni z omako se vedno priležejo.

Zadovoljni in z rdečimi lički smo se odpravili nazaj proti Ljubljani.

ZIMSKI IZLET NA KORENO , 25. 2. 2016

Alenka Setnikar

V četrtek, 25. 2. 2016, smo načrtovali zimski izlet na Koreno. Ker pa je že pred odhodom iz vrtca pričelo snežiti, smo se kar nekaj časa dogovarjali, ali bi šli ali naj raje ostanemo v vrtcu. Ampak mi se nismo dali.

Tako smo se na pot pogumno odpravili dve skupini iz matične enote (skupina Pikapolonice in skupina Polžki). Z nami je šel tudi vodnik PD Integral Rašo, ki nas je varno pripeljal. Vožnja z avtobusom je trajala 1/2 ure, hoja do

našega cilja pa približno 1,20 ure s postankom. Imeli smo res pravi zimski izlet, saj nas je po poti spremljalo lahko sneženje brez vetra in prehudega mraza.

Na vrhu pred kočjo in seveda pod streho so se otroci posladkali še z manjšo sladkarijo iz svojega nahrbtnika, Ana pa je imela s seboj še sadje.

Po malici smo se počasi odpravili kar nazaj proti vrtcu in vsi smo bili enotnega mnenja, da bi bilo škoda, če bi izlet odpovedali.

Slike z izleta:

PIKAPOLONICE IZLET V ARBORETUM

*Opazovali smo račke,
se sprehodili po parku, občudovali cvetlice ...*

Se gugali, opazovali in občudovali dinosavre ...

In se peljali z avtobusom ...

Pozirali, zvonili za srečo, obiskali deželo pravljčnih junakov

ŠPICA IN KAMNIŠKI GRAD

Miške, Zajčki, Maja, Petra G., Petra K. in Sonja

Vodnik Rašo nas je vodil po krožni poti najprej na Špico (1 h), nato na Kamniški grad in čez vrt mlinčkov v Kamnik, kjer nas je že čakal avtobus. Tako smo najstarejši otroci iz Lastovice preživeli lep sončen dan v naravi. Razgledi so bili čudoviti, otroci pridni za hojo, kaj več pa ne potrebujemo, kajne!

SREČANJE S POBRATENIM DRUŠTVOM PD INTEGRAL

Marinka Pertot

Ko smo se tržaški planinci v sončnem majskem jutru peljali po avtocesti proti počivališču Lukovica, kjer so nas pričakali prijatelji člani PD Integral, organizatorji letošnjega srečanja med pobratenima društvoma, je bilo v avtobusu vse živo. Saj je srečanje z osebami, s katerimi nas vežejo poleg prijateljskih vezi tudi ljubezen do narave in zasledovanje istih idealov, vedno prijetno, še posebno če je slednje obogateno še s planinsko turo in spoznavanjem novih krajev.

Po prisrčnem snidenju smo skupno nadaljevali pot proti Celju, cilju letošnjega srečanja. Organizatorji so si namreč zamislili zanimiv, prav poseben planinski pohod, osredotočen na spoznavanje zgodovinsko bogatega štajerskega mesta.

Najprej smo se sprehodili po glavni Celjski ulici mimo kipov, posvečenih svetovni popotnici in pisateljici Almi Karlin in fotografu Josipu Pelikanu, do razstavišča Knežji dvor. V njegovih kletnih prostorih smo nato spoznavali »Mesto pod mestom«, največje razstavišče z in situ ohranjenimi ostanki antične Celeje. Odlično ohranjeni in restavrirani objekti izpred skoraj 2000 let so nas popolnoma prevzeli; makadamska ulica iz 1. stol. in tlakovana glavna mestna ulica iz 3. stol. z nanizanimi prostori dveh bogatejših rimskih mestnih hiš dajejo obiskovalcu občutek veličine takratne Celeje.

V zgornjih prostorih Knežjega dvora smo si nato ogledali stalno razstavo Grofje Celjski, ki prikazuje vzpon in padec najpomembnejše plemiške rodbine v obdobju poznega srednjega veka na današnjih slovenskih tleh. Po ogledu zanimive razstave pa smo se povzpeli po prijetni gozdni poti na Stari grad, ki se dviga nad mestom. Uživali smo ob enkratnem razgledu z grajskega obzidja, ob razlagi vodiča pa smo dobili občutek pomena, ki ga je imel grad v srednjem veku, v obdobju, ki predstavlja pomemben mejnik v zgodovini Celja.

Zaverovani v ogleda in ob občudovanju razgleda se še zavedli nismo, da so nebo že začeli prekrivati temni oblaki zato smo se kar z avtobusom peljali do Celjske koče, še preden se je razbesnela nevihta. Na toplem, ob izvrstni enolončnici, se je razvilo prijetno prijateljsko druženje, medtem ko je zunaj lilo kot iz škafe.

Srečanje se je zaključilo z obljubo, da se prihodnje leto spet snidemo, tokrat na Tržaškem, saj predstavljajo srečanja vsestransko obogatitev tako iz človeškega kot iz kulturnega vidika. Obogateni za nepozabno doživetje smo se SPDT-jevci le s težavo poslovili od ljubljanskih prijateljev, a kaj ko nas je čakala še dolga pot proti domu.

Na Celjskem gradu – ura zgodovine.

Brez protokola na srečanje pobratenih planinskih društev ne gre.

21. PUFIJEV POHOD

Tomo Rusimovič

Bilo nas je malo – vendar »tapravih«, zato smo se nasmejali in bili veseli kljub dežju, da o kulinariki ne govorim! Srečali smo se tudi s sorodniki Pufija – Franca Lapuha!

V OGLARSKO DEŽELO, 20. APRIL 2016

Maruša Reya

Po dolgem času se spet pridružim Janezovi sredini upokojenski pohodni četici na v zloženki obljubljen 5 – 6 ur dolg izlet. Torej bomo kolovratili po Zasavski oglarski poti. Pripravljam se na preizkušnjo malo daljše hoje kot običajno ob sredah, pa ni bilo hudega. Nekateri smo bili pripravljeni na malo več hoje, pa smo jo kar skrajšali. Kakorkoli, izlet je bil – če ne drugega – poučen.

Tehniko pridobivanja oglja, ki ga danes uporabljamo predvsem za žar, so pred več kot sto leti v te kraje zanesli italijanski oglarji. Včasih so oglje izvažali predvsem v Italijo, velika odjemalca pri nas pa sta bila Litostroj in Strojna tovarna Trbovlje. V 2. svetovni vojni in po njej je oglarjenje za nekaj časa malo zamrlo, potem spet oživel, vzcvetelo pa je spet okoli leta 2000, ko so začeli domačini gledati oglarjenje kot priložnost za turizem. Leta 2002 so utrdili pot, 2004 pa uradno odprli Zasavsko oglarsko krožno pot, ki je sestavljena iz 12 točk, ob katerih je veliko kopišč. Kopišča so včasih delali v zavetrju gozda, daleč od domačij, danes pa je zaradi praktičnosti – saj kopa tli kar nekaj dni skupaj – blizu domov.

Na to pot smo krenili ob osmih zjutraj, ko se nas je kar deset zbralo pred LPP, zadaj smo se drenjali štirje »suhi« – Mirko, Joži, Slavka in jaz, vmesne sedeže so zasedli Helena, Besa in Andrej, spredaj pa Janez in Sonja D., vozil nas je Herman.

Hoditi začnemo po deseti v lepem, toplem vremenu od lovske kočice nad Dolami. Janez hodi in vodi dobro, medve s Slavko sva bolj zadaj in včasih z nama v hrib vzdihuje tudi Joži, ki se je letos pridružila bolj ali manj utrjeni sredini družini. Pot je označena s posebno markacijo, bel krožec in rdeča črtica pod njim. Enkrat smo jo zgrešili, potem pa smo se jo navadili iskati.

Pri neki domačiji so ravno pokrivali še zadnji del kope. Bukova pravilno zložena drva so v premeru deset metrov zadelali z ostanki vejevja, nametali so gor še zemljo, okoli skupali jarek za meteorne vode...

Po slabih dveh urah bi pa mi radi malo počivali in kaj pojedli. Nič lažjega. Ob poti ležijo hlodi in gostija se začne in konča v pol ure. Še malo navkreber in nekaj strmine in pridemo že do šeste točke poti – do oglarske domačije Brinovec, ki ob tlečem kopišču ravno gosti nadebudne šolarje, ki jim predstavi oglarstvo. Ob zabavi s palčkom Oglarčkom pečejo krompir, se učijo žagati, risati z ogljem in še kaj. Domačija ima programe tudi za odrasle skupine in celo možnost prenočitve v oglarski koči. Zanimivo! Do slapa Bena je samo pol ure. Ko hočem narediti skupinsko sliko, mi odpove baterija, hm – treba bo kupiti nov fotoaparatus. Vsi me prepričujejo, naj si kupim pametni telefon, ki dela tudi dobre fotografije, pa se ne dam! Vztrajam na preprostem mobiju, ker drugega ne potrebujem, fotoaparatus pa imam posebej, in pika!

Pridemo že do osme od dvanajstih postaj na Borjah, kjer je zelo stara cerkev svete Lucije, o kateri poroča tudi Valvazor. Večina že upa, da bomo na domačiji dobili kaj domačega za pod ali na zob, pa so se ušteli. Motivacija je občutno padla in nekaterim se je kar

začelo muditi, zato jo uberemo malo nazaj do križišča in se skozi Dole spustimo nazaj proti Lovski koči, kjer nas čaka kombi.

Janez vmes poštopa neki avto, ki ga zapelje do našega kombija in nam pride naproti oziroma zapelje naokoli in nas dohiti malo pred ciljem. Ura je tri popoldne in potem s kombijem spet kolovratimo naokoli in nabiramo kilometre, da pridemo do glavne ceste. Ustavimo se v neki gostilni, popijemo vsak svojo rundo in poračunamo. Tako! In spet smo se imeli lepo!

IZ OBETAVNEGA JUTRA V PRELEP DAN

Maruša Reya

Željna hoje po dolgem premoru zaradi mavca na roki, lačna lepega vremena in predvsem snega, se sicer v dvomih za vse našteto konec februarja prijavim na izlet na Kranjsko reber oziroma Vrh Kašne planine – 1435 m.

Po kar nekaj dnevih slabega vremena z dežjem si resnično že želim kakšne zimske »avanture« s

snegom, ki ga letos, vsaj v nižinah, skoraj ne poznamo. Zime v dolini praktično še ni bilo, pa je že pomlad na pohodu. Še včeraj zvečer je kazalo na dež, ni bilo čisto jasno, kaj se bo izcimilo, ampak če ne poskusiš, pač nimaš možnost doživetja, kakršnegakoli pač.

Pred LPPjem ob dogovorjenem času 7.30 obstanemo štirje. Marinka K.S., ki je vodstvo nekako prepustila »učencu« Stanetu K., pa medve z Jano. Torej se »uradni izlet prelevi v neuradnega«, saj je premalo izletnikov. Mene nič ne moti!

Kmalu se izkopljemo iz vsakdanje ljubljanske sivine in z Jano na zadnjem sedežu Marinkinega avta ob pogledu na zasnežene bližajoče hribe kmalu začneva vzhicheno vzdihovati. Skozi Godič, mimo Stahovice, Podstudenca, Žage se vzpenjamo na 902 metrov visok prelaz Črnivec, kjer so še vedno na desno in levo vidne posledice orkanskega vetra, ki je v popoldanskih urah 13. julija 2008 nekje tudi do tal podrl na desetine hektarov gozda.

Zgleda, da je čez noč zapadlo še nekaj snega, morda samo centimeter, ravno toliko, da je na novo pobelil rebri.

Ob pol devetih se začnemo vzpenjati, potem ko smo se opremili za take vrste »turo«. Na levo začenjamo hoditi po zasneženi cesti, pa se na Marinkin poziv obrnemo in gremo po bližji markirani poti, ki je sicer malo bolj mokra in tisto sicer makadamsko cesto preči kar trikrat. Ničkolikokrat pa prestopimo ali preskočimo potočke talečega snega. Sneg je za enkrat še v redu, dol grede bo pa že bolj moker in težak.

Sonce me je res prijetno grelo od zunaj in znotraj, saj je bil razgled na desno proti Menini planini dolgo časa res spodbuden. Tudi ko preidemo v smrekov gozd, ves čas nad seboj vidimo kičasto modro nebo in od časa do časa spet odprt pogled proti vzhodu. Snega je bilo vedno več in ko je bilo ob pol enajstih poti po gozdu konec in je na tabli pisalo Vrh Kašne planine 15 minut, se nam je odprl pogled na zimsko idilo, brezmadežen nedolžen sneg in globoke stopinje v njem. Ozko gaz smo pravzaprav začeli delati šele mi. Sedaj se nam je odprla tudi zahodna stran, ampak vse do vrha pa se razgledi nagajivo skrivajo, zdaj na eni zdaj na drugi strani.

Za tistih petnajst minut do vrha smo potrebovali skoraj tri četrt ure, saj se nam je kar naprej ugrezalo. Počasi in previdno mimo skal, ki bi lahko skrivale tudi pasti, smo na vrh prišli okoli enajstih. Iz nahrbtnikov najprej vsi potegnemo termoske s čajem, nato vsak svoj prigrizek. Še pred pol ure tako rekoč brezhbno modro nebo začnejo z vseh strani prekrivati temni oblaki, ki

se hitro bližajo, zato se ne obiramo kaj dosti. Po slabe pol ure, ko nam Marinka po stari dobri navadi razloži, kje je kaj, zadovoljni zapustimo vrh. Najlepše se je videla zasnežena bela Lepenatka z bližnjim Rogatcem, Golte so bile pa že malo v temnih oblakih. Ob poti v gozdu nas Marinka opozori na stare bukve, ki so nekoč predstavljale mejo in delile deželo Štajersko in Kranjsko. Nekaj propadajočih so lepo pomladili.

Vračamo se kar po zasneženi cesti, saj se je sedaj sneg začel pospešeno taliti in bi po markirani poti večinoma stopali kar po vodi. Nič se nam ne mudi, hodilo zložno in klepetamo, vreme je še ugodno, mi razpoloženi in pri avtu smo v slabih dveh urah.

Izlet je bil zame ravno pravšnji za ta čas, za telo in dušo. Kdo ve, kam se bom podala naslednjič?

Zadnjih 15 minut se je v globokem snegu kar podaljšalo

Pomlajena stara »mejna« bukve

Proti vrhu je bil sneg in razgled vedno lepši

V ozadju se že kopičijo temni oblaki...

V BEŽNIH TRENUTKIH PREMIŠLJEVANJA ...

Slavko Krušnik

Član Planinskega društva LPP (pred kratkim smo se spet preimenovali) sem že 42 let. Najprej smo bili PD Viator, nato Integral in zdaj LPP (med izbiri imen za naše PD mi je bilo najbolj všeč PD Jezero, kajti nima vsaka planinska postojanka zraven koče tudi kar velikega jezera).

V hribe hodim že 45 let, 20 let sem bil nogometni sodnik, še prej pa 3 leta partizan, tako da sem vse življenje »na nogah«. Kot planinski vodnik sem deloval predvsem v PD Ljubljana Matica, ker je tam – glede na število planincev in planink – vodnikov nekako primanjkovalo. Čustveno pa sem najbolj navezan na naše društvo, saj sem z njim doživljal najlepše planinske dneve in izlete.

Glede najbolj pomembnih življenjskih odločitev sem imel tudi precej sreče: prvo redno zaposlitev sem dobil v tiskarni, kar mi je omogočilo, da sem v partizanih – med usodno vojno 1941 – 45 – deloval v ilegalnih tiskarnah, kjer nismo bili tako zelo izpostavljeni ubijanju in pobijanju. Nato pa sem se lahko ukvarjal tudi z založništvom, s knjigami, ki so mi bile vedno in predvsem najboljše prijateljice.

Nikoli ne bom pozabil pionirčka, ki je med neko zbirno akcijo skozi odprta sobna vrata zagledal mojo knjižnico (tri stene knjižnih polic in knjig) in presenečen vzdiknil: »Poglejte, koliko papirja imajo tukaj!« Ja, knjige so res samo papir, toda na tem »papirju« so natisnjene in ponujene najbolj dragocene misli in navedene poglavitne vrednote o našem bitju, smislu in delovanju... Vrednote, ki jih lahko spoznamo, sprejmemo, obdržimo in posredujemo naprej.

Življenje je – če prav premislimo – nekaj presenetljivega in čudovitega, je zaporedje dogodkov, na katere lahko samo delno vplivaš. Včasih se ti zdi, da bolj, včasih manj, da si žrtev okoliščin, ki jih nisi mogel ustaviti ali preprečiti.

Govorim iz osebne izkušnje: že ko sem prvič slišal za Kantovo »zlato pravilo«, sem začutil, da je to pravilo uporabno kot splošno življenjsko načelo: »Nikomur ne stori ničesar, česar ne želiš, da bi tebi storili.« Ob tem pravilu zbledi vseh deset zapovedi ter večina drugih moralnih zahtev in norm. S tem pravilom sem imel srečo, malo sem se pa potrudil. Uporabiti ga je mogoče povsod in v različnih okoliščinah. Ko sem bil na primer dvajset let nogometni sodnik, sem imel za uspeh, če so vsi nastopajoči igralci po

tekmi odšli z igrišča nepoškodovani (izid tekme mi je bil nepomemben). Ko sem bil planinski vodnik, sem vodil več kot sedemsto izletov – brez kakršne koli nesreče (no, neka planinka si je enkrat, že po sestopu s hriba, zvila nogo: odpeljali so jo v bolnišnico, drugi dan sem jo obiskal – in to je bilo vse). In podobno naprej.

Življenje nas uči in – vsaj večino – izuči. Osnova bi lahko bilo spoznanje, da ne bomo mogli biti srečni, če tudi ljudje v naši bližnji in daljni okolici ne bodo srečni. Med opazovanjem današnjega burnega dogajanja in ideološkega prerekanja pa mi prihaja na misel izrek Nobelovega nagrajenca za fiziko Stevana Weinberga, ki je dejal: »Religija je žalitev za človeško dostojanstvo. Z njo ali brez nje bi imeli dobre ljudi, ki počnejo dobre stvari, in slabe ljudi, ki počnejo slabe stvari. A da bi dobri ljudje počeli slabe stvari, potrebujemo religijo.«

PLANINSKI MUZEJ V STARI FUŽINI – BILO JE NEKOČ V FUŽINSKIH PLANINAH

Tomo Rusimovič

Sirarska foto zgodba iz Planine v Lazu:

Zjutraj gre sirar najprej v sirarco. Pripravi vago za tehtanje mleka, poplakne kotel in vlije vanj mleko večerne molže. V preši je sir prejšnjega dne. Nato se sirar vrne k svojemu stanu, da pomolze krave.

Majerice po molži prinašajo mleko v »sirarco« – od vsakega tropa se mleko stehta in zapiše v seznam. Ti podatki so namenjeni razdelitvi sirarskih izdelkov (sir, skuta, maslo) po gospodarjih.

Stehtano mleko vlija majerica skozi cedilo iz gorskega mahu v škafe.

Ko je že nekaj mleka stehtanega, ga sirar vlije v kotel, zakuri ogenj in segreva do 25 stopinj, šele nato vlije v kotel še ostalo mleko.

Mleko segreva do 35 stopinj (meri s termometrom), pri tej temperaturi vlije v mleko »siriše« (sirilo). Nekoč so ga pripravljali sami: pri domačih mesarjih so kupovali telečje želodčke in jih posušili. Koščke »rajželcev« so namakali v vodi za siriše. Po novem pa sirilo kupujejo (citronka).

Vsirjeno maso nato drobi s »trnačem«. Drobljenje je naporno delo, pri katerem so majerji sirarjem pomagali. Pomoč v sirarni so imenovali »tretinjenje« ali »pomagane«. Temu postopku rečemo tudi »sušenje«, mešamo tako dolgo, da je velikost sirnih zrn ustrezna, za trde sire velikost kavnega zrna, za poltrde pa velikost graha.

Zdrobljeni sir zajamejo iz kotla s prtom, navitim na upogljivo kovinsko šibo ali trak – s tem drsijo po obodu kotla in navzgor in zajamejo sir.

S škripcem prenesejo sir v pripravljen obroč na mizi preše.

V preši se sir najprej nekaj časa hladi, odceja se sirotka, šele potem ga sirar obreže, nekajkrat obrne. Primerno ohlajen sir ostane v preši do naslednjega dne. Po stiskanju sire solimo v slanici. Dolžina soljenja je odvisna od teže sirov, sol pa prispeva k njegovima okusu in trajnosti.

Po soljenju siri zorijo. Razmere zorenja se razlikujejo glede na vrsto sira. Nadzorovani morata biti vlaga in temperatura. Med zorenjem sire negujemo tako, da jih obračamo in obrišemo plesen.

Skuta v prtju se odceja v kevdru ali »čevdru«. Hlebi sira so bili namenjeni le za prodajo, skuto pa je sirar po določenem zaporedju vsak teden pošiljal gospodarjem tropov; na 100 litrov mleka je pripadalo gospodarju 4 kg skute (skuta, narejena iz sirotke, se imenuje albuminska skuta).

Ob prihodu na planino (Laz, 1978) morajo gospodarji tropov pripraviti drva za majerje in za sirarno. Prej so morali za kurjavo skrbeti planšarji sami.

Sirar s Planine na Kraju Franc Sodja iz Češnjice, 1965.

Češnjani vozijo sir s Krstenice s samotežnimi sanmi, 1948. Moški so na ramah nosili sani na planino, ki je bila tri ure hoda oddaljena od vasi. Pri tem so se vrstili, merilo je bila količina mleka; več mleka je oddal gospodar v sirarno, večkrat je bil na vrsti za prevoz sira v dolino. S sanmi so vozili sir tudi z drugih Fužinskih planin.

Samotežno prenašanje sira s planin. Po 40 – 45 kg težke hlebe so na ta način nosili s planin še okrog leta 1960.

PROJEKTOR NA PLANINI PRI JEZERU

Tomo Rusimovič

Že nekaj časa se na UO pogovarjamo o intenzivnejšem trženju naše koč. Najslabše je zaseden september, ostali meseci pa so predvsem odvisni od vremena. Za lažje trženje obiska skupin smo se odločili za nabavo projektorja in platna, da bi tako zagotovili možnost projekcije. Projektor je nameščen na stropu druge jedilnice, priključni kabli za projekcijo (VGA ali HDMI) in napajanje računalnika pa so skupaj z UPS-om spravljani v lični zidni omarici pri plinski peči.

Sedaj lahko oglašujemo, da je na naši koči mogoče organizirati razne tečaje, planinske seminarje, šole v naravi itd., saj projektor zagotavlja predavatelju možnost vizualnega prikaza snovi, ki jo predava. V juniju smo to možnost uspešno izkoristili tudi pri planinskem taboru za predšolske otroke vrtca Andersen. V deževnih popoldnevih smo otrokom prikazali cvetje in živali TNP, nekaj video filmov o živalih, pa tudi film Kekec in nekaj risank je bilo dobrodošlo. To smo počeli tudi pred desetletji s projekcijo diapozitivov, vendar je sedaj diapozitive čas prehitel, ta novost pa omogoča, da je potreben samo prenosni računalnik, vse ostalo je na voljo v koči.

ZAMENJAVA AKUMULATORJEV NA PLANINI PRI JEZERU

Tomo Rusimovič

Po dvanajstih letih so naši akumulatorji omagali. Slabe akumulacijske lastnosti so se kazale že lani in povzročale prekomerno uporabo agregata. Letos smo zamenjavo akumulatorjev prijavili tudi na razpis Fundacije za šport (vzdrževanje športnih objektov) in tako uspeli dobiti polovico nepovratnih sredstev za zamenjavo akumulatorjev. Akcija je bila načrtovana do potankosti, zato ni bilo zapletov in ob 12h smo bili že na novih akumulatorjih, ki bodo zagotavljali minimalno obratovanje agregata (če bo le sonce).

V Češnjici smo s pomočjo viličarja natovorili akumulatorje na traktor

Ko so novi akumulatorji prišli na kočo, so bili stari že demontirani

Prenesti je bilo treba 24-krat po 120 kg

Montaža pod budnim očesom Nandeta Škarje

Še programiranje krmilnega procesorja in zamenjava je bila končana

Slovo od starih akumulatorjev ni bilo težko

PLAN IZLETOV PD INTEGRAL 2016/17

datum, dan	izlet	zaht.	čas hoje	vodnik / pomočnik
MAREC 2016				
05.03. so	23. Jurčičev pohod od Višnje Gore do Muljave	L		Mitja Premerl
12.03. so	Viševnik	D	5	Janez Medved
19.03. so	Gradiška tura	ZZ	6	Stane Kragelj / Andrej Počervina
27.03. ne	Porezen	L	5	Anton Trope
28.03. po	Učka - Hrvaška	L	4-5	Marinka Koželj Stepic
APRIL 2016				
09.04. so	Pufijev pohod na Čemšeniško pl.	L	4	Tomo Rusimovič / Herman Rednak
16.04. so	Kum	L	4	Franc Bergant
23.04. so	Dom na Šmohorju	L		Herman Rednak
MAJ 2016				
07.05. so	Golica	L	4	Franc Bergant
14.05. so	Klek	L		Anton Trope
15.05. ne	Srečanje s Tržačani	L	4	Tomo Rusimovič / Herman Rednak
21.05. so	Molička planina, Korošica	L	5	Rašo Adrovič
28.05. so	Pristavški Storžič	Z	5	Stane Kragelj
JUNIJ 2016				
04.06. so	Lisina in Šija - Hrvaška	L	6-7	Marinka Koželj Stepic
05.06. ne	Velikolaška pot	L		Janez Lenaršič
03. - 04.06. pe-so	Komna-Krnsko j. - V. Baba - Lanževica	B	8	Andrej Počervina / Janez Medved
11.06. so	Jerebica	Z	9	Rašo Adrovič / Stane Kragelj
18.06. so	Dan planinskih doživetij na Golteh	L		Mitja Premerl
17. - 19.06. pe-ne	Planina pri Jezeru - Fužinska brezpotja	ZB	16	Andrej Počervina / Janez Medved
25.06. so	Debeli vrh	ZZ	9	Tomo Rusimovič / Stane Kragelj
JULIJ 2016				
30.06.-03.07. če-ne	Peš iz Ljubljane na Planino pri Jezeru	Z	35	Janez Lenaršič / Sašo Marinčič
09.07. so	Škrlatica	ZZ	12	Stane Kragelj / Rašo Adrovič
16.07. so	Skuta čez Žmavcarje	ZZ	12	Janez Medved / Andrej Počervina
23.07. so	Mrzla gora	ZZ	10	Rašo Adrovič / Stane Kragelj
30.07. so	Monte Coglians - Avstrija	ZZ	9	Andrej Počervina / Janez Medved
AVGUST 2016				
06.08. so	Viš	ZZ	12	Stane Kragelj / Andrej Počervina
13.-14.08. so-ne	Vrbanove špice - Rjavina	ZZ	2 x 7	Rašo Adrovič / Stane Kragelj
19.-21.08. pe-ne	Triglav	ZZ	9+9+3	Tomo Rusimovič / Stane Kragelj
	Triglav	ZZ	9+9+3	Janez Medved / Andrej Počervina
	Triglav mimo vrha	L	6+6+3	Anton Trope / Franc Bergant
27.08. so	Mala Martuljška Ponca	ZB	9	Andrej Počervina / Janez Medved
SEPTEMBER 2016				
02.-03.09. so-ne	Sauleck - Avstrija	Z	14	Rašo Adrovič / Stane Kragelj
03.09. so	Bistriška špica - Avstrija	L	6-7	Marinka Koželj Stepic
10.09. so	Turska gora	ZZ	11	Rašo Adrovič / Stane Kragelj
17.09. so	Velika Dnina (bivak)	ZB	8	Andrej Počervina / Janez Medved
24.09. so	Prisojnik po Hanzovi poti	ZZ	10	Stane Kragelj / Rašo Adrovič
OKTOBER 2016				
01.10. so	Krofička čez Ute		6	Tomo Rusimovič / Rašo Adrovič
08.10. so	Begunjščica	Z	5	Franc Bergant / Herman Rednak
15.10. so	Mlinarjeva pot v Škocjanu	L		Mitja Premerl
29.10. so	Izlet v neznano	L		Janez Lenaršič / Sašo Marinčič
NOVEMBER 2016				
12.11. so	Od Litije do Čateža	L		Franc Bergant
13.11. ne	Kostanjeva nedelja	L		Tomo Rusimovič / Herman Rednak
19.11. so	Vrtovčeva planinska pot	L		Janez Lenaršič
DECEMBER 2016				
10.12. so	Lašček	L	4	Marinka Koželj Stepic
18.12. ne	Prednovoletno srečanje Pr'Mehačk	L	3	Tomo Rusimovič / Herman Rednak
JANUAR 2017				
13.01. pe	Nočni pohod na Polhograjsko Grmado	D	4	Franc Bergant
14.01. so	Gora Oljka	L	3	Marinka Koželj Stepic
FEBRUAR 2017				
11.02. so	Stol	D	8	Janez Medved / Andrej Počervina